

USİAD

YIL : 15
SAYI : 77
EYLÜL 2014

BİLDİREN

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

TÜRKİYE KENDİ OTOMOBİLİNİ ÜRETEBİLİR Mİ

TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar:
“Üretimin Sürdürülebilirliği
Açısından
Sektöre Yapılan Destekler
Artmalı”

‘Asırlık Çınar’ Cahit Kayra’yla Cumhuriyet Ekonomisi’nin 90 Yıllık Öyküsü

VİZYON BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

E-FATURA ve E-DEFTER

çözümlerini sunar

SAP, ORACLE, AXAPTA

EM Yönetim ve Danışmanlık
İşbirliği ile geliştirilmiştir.

i-GATE

efatura@vbt.com.tr

0-216-5776921

- Gelir İdaresi Başkanlığı sistemleri ile entegre çalışır.
- SAP, Oracle ve Microsoft'un ERP çözümleri ile entegre çalışır.
- Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan tebliğler, Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile uyumludur.

MEVZUAT:2011 YILI CİROLARI BELİRLENEN SINIRLARI AŞAN MÜKELLEFLERİN MUTLAK SURETLE - Elektronik fatura uygulamasına; 2013 takvim yılı (1/9/2013 tarihi itibariyle Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurulması gerekmektedir.)- Elektronik defter uygulamasına; ise 2014 takvim yılı (Elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 1/9/2014 tarihi itibariyle elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmektedir.)

GvH BİLİŞİM
Axapta Çözüm Ortağı

Çözüm Ortaklığı talepleriniz için irtibat:
Ferhan SAYIN

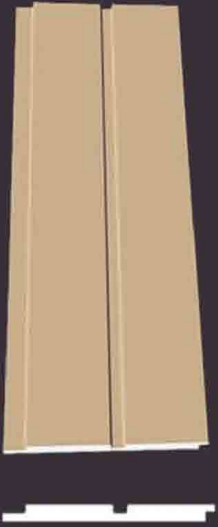
vbt.com.tr

"Güvenli teknik çözümler"

Endüstriyel tesislere ait ısı santralleri ve mekanik uygulamaları, tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT**, 25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek çalışmalarını sürdürecektir.

SD 110
50 x 4 x 200 cm

SD 130
50 x 4 x 200 cm

SD 150
50 x 4 x 200 cm

SD 120
50 x 4 x 200 cm

SD 140
50 x 4 x 200 cm

SD 160
50 x 4 x 200 cm

DIŞ CEPHE KAPLAMALARI

Yapılarınızın en iyi, en güvenilir dostu:
Sırf moda diye, dış etkenler dayanıksız ve pahalı kaplamalar, binanızın genel dokusu ile bir bütünlük sağlamıyor ise paranızı sakoğa atmıő olursunuz.

Peki nedir bu inceelikler...

Ulaő Polistren'in dış cephe kaplama malzemeleri binalarınıza görsel mükemeliğe ve dış etkenlere en dayanıklı malzeme olmasının yanısıra benzer ürünlere göre daha ekonomiktir.

Yıl: 15 Sayı: 77 EYLÜL 2014

E-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın

ISSN 1304-0464

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ

ADINA SAHİBİ:
Bırol BAŞARAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Samim UYKUSEVEN

Genel Yayın Yönetmeni
Şenol ÇARİK

Editör
Deniz TOPRAK

Görsel Yönetmen
Deniz TOPRAK

Bildiren Yönetim Yeri:
USİAD Genel Merkez:

Keskin Kalem Sok. Esen Apt. No. 6/6
Esentepe- Şişli -İstanbul
Tel: (0 212) 217 36 48
Faks: (0 212) 217 36 50
e-posta: iletisim@usiad.net
bilgi@usiad.net
www.usiad.net

Danışma Kurulu: (Alfabetik Sırayla)

Doç. Dr. Barış Doster
Prof. Dr. Emin Gürses
Prof. Dr. Eren Omay
Prof. Dr. Erol Manisalı
Prof. Dr. Gülten Kazgan
Prof. Dr. İ. Yaşar Hacısalihoğlu
Mete Akyol
Murteza Çelikel
Şefik Soyuyüce
Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. Alpaslan Işıklı
Prof. Dr. İ. Reşat Özkan
Dr. Necip Hablemitoğlu
Cevdet İnci
Onursal Başkan:
Kemal Özden

USİAD Denizli Şube:

Saltak Cad. No: 29 K: 6
Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:

5709 Sk. No: 37 Karabağlar
Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08
E-posta: tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile
iki sayfayı geçmeyecek şekilde
gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklam-
lardan firmalar sorumludur. Kaynak gösterilerek
alıntı yapılabilir.

2 KAPAK

Gazeteci-Yazar **Birgül Göker Perdise**

Otomobil Üretmeyen Türkiye Yeni Pakistan'dır

10 KAPAK

Yerli Otomobil için İsim
Hazır mı?

23 HABER

Süt ve Süt Üretimi Arttı

30 HABER

Türk Gıda İhracatçıları Çin
Pazarında Atağa Geçti

22 MAKALE

Prof. Dr. Mustafa Kaymakçı:
Dünya Bankası'nın Kredileri
Tarımda Neye Yaramış

24 SÖYLEŞİ

Asırlık Çınar Cahit Kayra:
Sahte Bir Büyüme
İçerisindeyiz,
Sanayileşmeden Gelişemeyiz

32 HABER

Kimya İhracatı Ağustos'ta
İkinci Sıraya Yükseldi

16 **TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar**

"Üretimin Sürdürülebilirliği Açısından Sektöre Yapılan
Destekler Artmalı"

Ekonomisi zayıf bir ulus, yoksulluktan ve düşkünlükten kurtulamaz; güçlü bir uygarlığa, kalkınma ve mutluluğa kavuşamaz; toplumsal ve siyasal yıkımlardan kaçamaz.

K. Atatürk

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

www.usiad.net

OTOMOBİL Ü TÜRKİYE YENİ R

RETEMEYEN PAKİSTAN'DIR...

Gazeteci-Yazar Birgül Göker PERDİSA

Otomobil Üretmeyen Türkiye Yeni Pakistan'dır...

Türkiye'de otomobil endüstrisi Koç Holding'ten ayrı düşünülemez. Vehbi Koç'un 1928 yılında Ford Motor Company'nin Ankara acentalığını alması, 1968 yılında da Türkiye Otomobil Fabrikası A.Ş. adıyla kurulan TOFAŞ'a Fiat SpA'nın ortak edilmesi ile Amerikan Ford ve İtalyan Fiat, Türk otomobil endüstrisine giren ilk markalar olmuşlardır.

Otomobil endüstrimize yönelik değerlendirmeler yapmadan önce İtalyan otomobil sektöründeki gelişmeleri gözden geçirmek yerinde olacaktır. İçinde bulunduğumuz global ekonomik kriz dolayısıyla Fiat'ın geçirdiği evrim, bir Ford analizinden daha fazla sektörü tanımamıza yardımcı olacaktır.

DÜNYA SAVAŞLARININ BÜYÜTTÜĞÜ TORİNO'LU FIAT

Fiat'ın sahipleri Agnelli aile-

sinin hikayesi aynı zamanda bir politik ilişkiler, güç odakları, masonluk, Bilderberg, Trilateral, gizli servisler hikayesidir de, ancak biz bilinen tarihe bir bakalım.

Fiat SpA (Fabbrica Italiana Automobili Torino, türkçesi Torino Otomobilleri İtalyan Fabrikası), bir anonim şirket olarak Giovanni Agnelli'nin de aralarında bulunduğu on kadar Torinolu yatırımcı tarafından 1899 yılında kurulur, 1906 yılında adı akronim olarak kısaltılarak Fiat'a dönüştürülür.

Şirket hisselerini bir şekilde sürekli arttırmayı başaran Giovanni Agnelli, ortaklarını safdışı ederek 1906 yılında Fiat'ın tek sahibi olmayı başarır. Şirket asıl atılımı Birinci Dünya Savaşı yıllarında yapar; savaşa hazırlık yılları sırasında ve savaş boyunca en büyük müşterisi İtalyan devletidir. Hükümet tarafından askeri araçlar, silah, savaş gemileri vs üretimi için sürekli finanse edilir ve desteklenir. Agnelli'nin isteği doğrultusunda hükümet Torino'yu savaş bölgesi ilan edince, Fiat'ta çalışan işçiler tüm sendikal haklarını da yitirirler. Savaş bittiğinde ise Fiat artık bir Avrupa otomotiv devidir. 1922 yılında Avrupa'nın en büyük otomobil fabrikasını Torino kentinin güneyinde bulunan Lingotto bölgesinde faaliyete geçirir. Bu yıllarda montaj hatlarını kullanan ilk fabrikadır Lingotto.

İtalya'da faşizmin yükseldiği yıllarda ve İkinci Dünya Savaşı yıllarında da Agnelli ailesiyle Mussolini arasında sıkı bağlar kurulur ve faşizme hatırı sayılır bir destek verilir. Savaş yıllarında İtalyan Ordusu ve Almanlar için araçlar üretilir; tanklar, zırhlı araçlar, savaş uçakları... 1945

yılında Benito Mussolini'nin devrilmesinin ardından Agnelli ailesinin Fiat üzerindeki kontrolü kaldırılır. Agnelli ailesinin yeniden Fiat'ın başına geçmesi 1966 yılında gerçekleşir; o yıl Giovanni Agnelli'nin torunu Gianni şirketin genel müdürlüğüne getirilir ve 1996 yılına kadar başkan olarak kalır.

Fiat yıllar içinde pek çok otomobil markasını bünyesine katar; 1969'da Lancia, 1987'de Alfa Romeo, 1988'de Ferrari, 1993'te Maserati... Diğer ülkelere de açılmayı ihmal etmez, Soğuk Savaş yıllarında Sovyetler Birliği'ne girmesi büyük başarıdır. 1966 yılında Sovyetler'de kurulan fabrikada Fiat 124 üretimi yapılır.

Yıllar içinde çokuluslu ve çok-sektörlü bir holdinge dönüşen Fiat, kuruluşundan itibaren faaliyette bulunduğu alanları farklılaştırma politikası izler; 1903 yılında kamyon ve diesel motor üretimini başlatırken 1908'den itibaren uçak motoru 1929'da ise traktör üretir. Şirket asıl çok sektörlü kimliğini ise 1960'lı yıllarda kazanmaya başlar; enerji, telekomünikasyon, metalurji, inşaat, yayıncılık, havacılık, motorsiklet, finans gibi yeni sektörler girer...

Pek çok ülkede fabrikalar ve ortaklıklar kurar. Bunların başlıcaları Brazilya, Arjantin, Sırbistan, Polonya, Rusya, Bulgaristan, Türkiye, İspanya, Mısır, Hindistan, Kuzey Kore, Çin, Pakistan'dır.

FIAT-CHRYSLER BİRLEŞMESİ

Fiat'ın Onursal Başkanı Gianni Agnelli 81 yaşında pros-

tat kanserinden ölünce, yerine kardeşi Umberto Agnelli geçer, 69 yaşındaki Umberto'nun da akciğer kanserine yenik düşmesi, oğlunun ise 33 yaşında yine kanserden vefat etmesi üzerine, ailenin beşinci kuşak temsilcisi olan Gianni Agnelli'nin torunu John Elkann 2010 yılında grubun başına getirilir. 1976 doğumlu Elkann, Gianni Agnelli'nin kızı Margherita ile gazeteci-yazar Alain Elkann'ın oğludur. 2010 yılındaki bu değişiklikle bir asrı aşkın Agnelli ailesi damgası taşımış Fiat, her ne kadar bir Agnelli torunu da olsa Elkann ailesinin yönetimine geçmiştir.

Fiat'ın yeni başkanı John Elkann'ın babası Alain Elkann'ın kim olduğuna da kısaca bakalım. Gizli bilgiler değil bunlar, wikipedia'da rahatlıkla ulaşabilirsiniz. Alain Elkann her ikisi de yahudi olan Fransız bir baba ile İtalyan bir annenin oğlu olarak 1950'de New York'ta dünyaya gelir. Babası Jean-Paul Elkann, bankacı, sanayici ve hahamdır, uzun yıllar Paris yahudilerinin de başkanlığını yapar. Christian Dior'un tepe yöneticileridir. Anne Carla Ovazza ise Torino'lu ünlü bir bankacı aileden gelmektedir.

Alain Elkann 1975 yılında Margherita Agnelli ile evlenir, bu evlilikten üç çocukları dünyaya gelir; John Elkann, Lapo Elkann ve Ginevra Elkann. Ünlü çift boşandıktan sonra ise Alain Elkann kariyerine yazarlık ve televizyon programcılığı yapmakla devam eder.

John Elkann'ın başkanlığına getirildiği Fiat 2009 yılında önemli bir stratejik ortaklığı Amerikan Chrysler ile kurar; Chrysler hisselerinin %20'sini alır, hisse payı 2011'de %53,5'e kadar çıkar, 2014'de ise Amerikan otomobil firmasının tamamını satın alır.

Amerikan sanayi kapitalizminin merkezi olan, efsanevi Henry Ford'un otomobil üretmeye başladığı Detroit haziran 2013'te iflas etmiş olduğunu duyurur; yaklaşık 700 bin kişinin yaşadığı Detroit'in borç yükü ise 18 milyar dolardır. Detroit ve Chrysler'in kurtarıcısı ise İtalyan Fiat olmuştur.

FIAT İTALYA'YI TERK EDİYOR

Ağustos 2014'te yapılan toplantıda Fiat'ın hissedarları şirketin Amerikan Chrysler ile birleşmesini onaylar. Böylelikle 115 yıllık Fiat doğduğu ve sembolü olduğu İtalya'ya veda edecek, merkezi Hollanda'da olan Fiat Chrysler Automobiles (FCA) adıyla yeni bir şirket kurulacak, vergiler İngiltere'ye ödenecek, şirketin hisseleri ise Amerika Borsası'nda işlem görecek.

Fiat'ın İtalyan asıllı Kanadalı CEO'su Sergio Marchionne, bu birleşmeyle şirketi küresel bir otomotiv devine dönüştürmeyi hedeflediğini açıkladı.

Fiat'ın yeni CEO'su Marchionne, 1952 Chieti, İtalya doğumlu, 14 yaşındayken ailesiyle birlikte Kanada'ya göç eder. Kanada vatandaşı olan Marchionne, İsviçre'nin Zugo Kantonu'nda yaşıyor. 2012 yılında 7.387.300 avruluk yıllık maaşıyla İtalya'nın en fazla kazanan manager'i ünvanını taşıyordu.

Marchionne her ne kadar İtalya'daki fabrikaların faaliyetlerine devam ederek Chrysler marka otomobillerin İtalya'da üretileceği için iş kaybının olmayacağını söylese de, bugüne dek tersi bir durum söz konusu. Bugüne dek Fiat işçileri ya işten çıkarıldı, ya da neredeyse tamamı üretim olmadığı için maaşının çok azına razı edilerek evde oturtulmaya başlandı. 2011 yılında Fiat'ın kapattığı Sicilya'da Termini Imerese'deki fabrikasında 2000 kişi işini kaybetti. Fiat İtalya'da yaklaşık 40 binden fazla işçiyi ikame ediyor dersek, sanırım ülke ekonomisi için işin vahameti daha çok ortaya çıkacaktır.

Her ne kadar Marchionne, Fiat Chrysler'i satın alarak küresel bir güç oldu şeklinde açıklamalarda bulunsun da, bir şeyler tam da yerli yerine oturmuyor aslında. Sanki Fiat değil de Chrysler Fiat'ı satın alıp amerikanlaştırılmış gibi... Detroit'de otomobil endüstrisi toparlanmış, şaha kalkmışken İtalya'da fabrikalarda üretim durmuş binlerce Fiat işçisi evde oturuyor, ya da işten çıkarılmış.

Sizce de tuhaf olan bir şeyler yok mu?

İtalya'nın önemli bir endüstri gücü olmasında Fiat'ın, otomobil endüstrisinin katkısı büyüktür; çünkü Fiat kendi sektörüyle birlikte yan sanayilerin de kalkınmasını sağlamış, ülke geneline dağılmış fabrikalarının bulunduğu kentlere refah getirmiştir. Fiat'ın gitmesi demek yalnızca otomobil üreten bir markanın ülke dışına çıkması demek değil, aynı zamanda tüm bu yan sektörlerle akan taze kanın kesilmesi demektir; örnek Fiat olmadan Pirelli ortaya çıkabilir miydi?

Marchionne bu yeni hamleyle Fiat'ın küresel bir güç olacağını iddia ediyor, Fiat pek çok ülkedeki fabrikalarıyla önceden de küresel değil miydi zaten?

Ekonomik krizle boğuşan, krizden çıkmak için bugüne dek hiçbir çözüm üretmemiş, yaşlı palyaçonun yerine genç palyaçonun getirilmesiyle de ufukta iyileşmenin görülmediği İtalya'da, Fiat'ın ülke dışına çıkarılmış olmasını ekonomi tüm ağırlığıyla hissedecektir, kaçınılmaz.

Fiat marka olarak da yok olmuştur, artık yeni marka FCA'dır. Yeni yöneticilerinin sığ görüşlülüğü ya da kısaca "emir kulu" olmalarından, kendilerinden isteneni yapmış, koscoca bir devin yok edilmesini kabul ederek, Fiat sermayesini, tecrübesini Amerika'ya enjekte etmeyi kabul etmişlerdir, kendi doğduğu topraklara vereceği maddi ve manevi zararın büyüklüğünü bile bile. Ne önemi var? Nasılsa Marchionne'nin dediği gibi Fiat küresel oluyor artık!...

TÜRK OTOMOTİV SEKTÖRÜNÜN DOĞUŞU

Türkiye'de ilk otomobil üretme girişi 1920'lerde başlar. 1927 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin çıkardığı İstanbul'da bir tür serbest bölgenin kurulmasını öngören yasaya dayanarak, 1929'da Ford Motor Company İstanbul, Tophane'de montaj hattı kurar, ancak 1930'lu yıllardaki ekono-

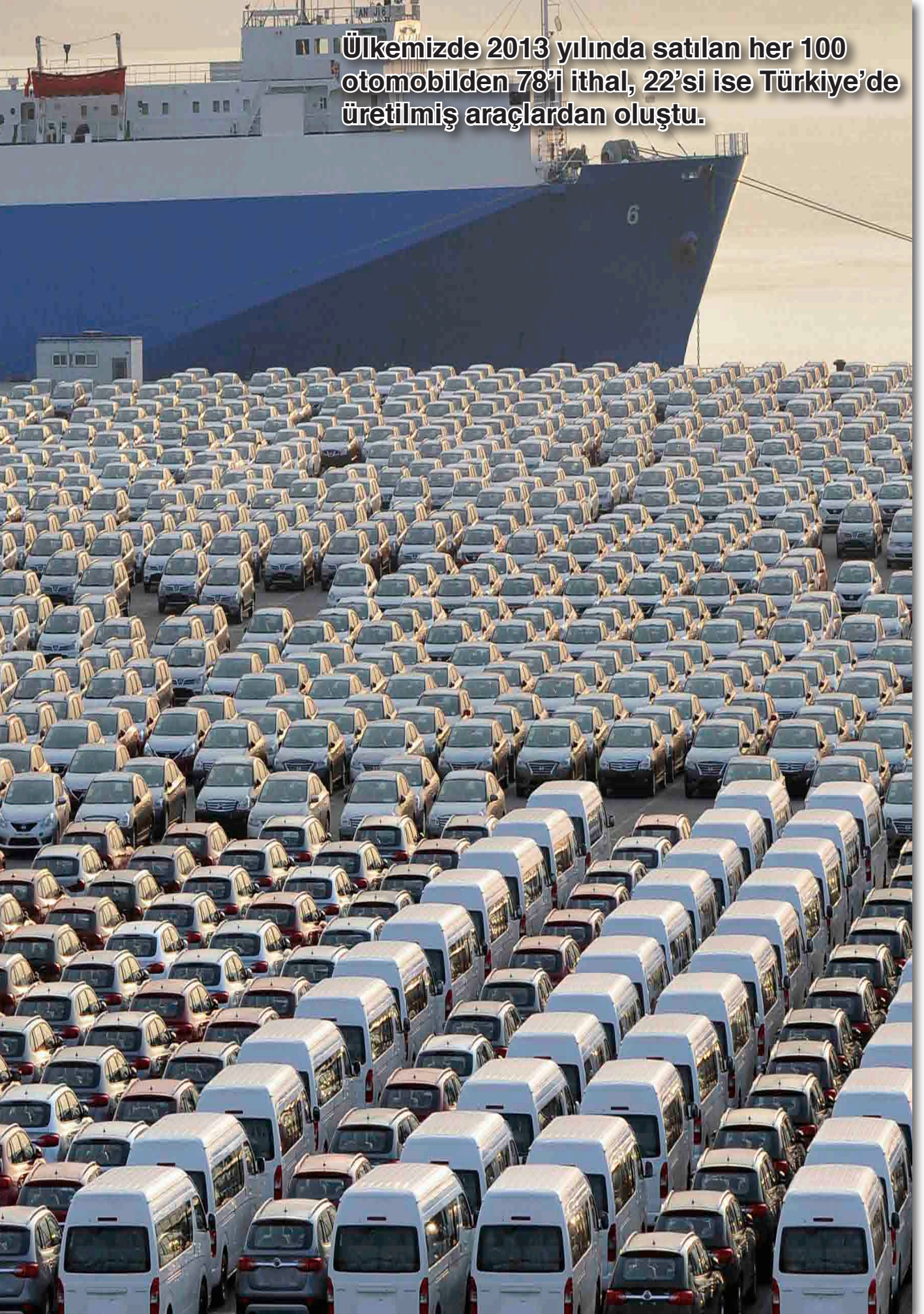
Türkiye'nin ilk yerli otomobil deneyimi olan Devrim'i Eskişehir'deki üretildiği Tülomsaş fabrikasında görmek mümkün.

Ülkemizde 2013 yılında satılan her 100 otomobilden 78'i ithal, 22'si ise Türkiye'de üretilmiş araçlardan oluştu.

mik kriz dolayısıyla gelişim gös-
teremedi kapanır.

Bu arada Vehbi Koç, 1928 yılında Otokoç'u kurarak Ford'un Ankara bayiliğini yapmaya başlar. 1959 yılında Ford Motor Company ve Koç Grubu girişimiyle Otosan kurulur. Otosan 1966-1984 yılları arasında fiber-glas dolgu suyuyla Anadol marka otomobil üretir; Türkiye'de seri olarak üretilen ilk otomobil markasıdır. Otosan sonraki yıllarda Ford Motor Company ile Koç Holding'in eşit oranda hisse sahibi oldukları Ford Otosan'a dönüşür. Anadol'un üretimine başlanmasından sonra 1968 yılında İtalyan Fiat'ın ortaklığıyla Tofaş kurulur. 1969 yılında Oyak ile Fransız Renault Grubu'nun katılımıyla Oyak-Renault şirketi kurularak ülkede renault marka otomobil de üretilmeye başlanır.

Türkiye'de tasarım ve mühendislik alanında üretilmiş ilk yerli otomobil ise "Devrim"dir. 2008'de filmi de yapılan Devrim arabalarının hikayesini bilmeyen kalmamış olmalı; ama yine de kısaca bir anımsayalım.

TÜKLERİN ARABA SEVDASI DEVİRİM'LE SON BULUR

1961 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'in isteği üzerine Eskişehir Devlet Demiryolları Fabrikası'nda Türk mühendisler tarafından tamamıyla Türkiye'de tasarlanıp, geliştirilen ilk otomobil üretilir ve araca "Devrim" adı verilir. Türk mühendisler 135 gün gibi çok kısa bir zamanda kısıtlı imkanlarla ilk yerli otomobili geliştirip, bundan 4 tane üretmeyi başarırlar.

29 Ekim günü 3 devrim otomobili Meclisin önündedir; ikisi krem, biri siyah renkli. Anıtkabir'e gitmek için Gürsel benzini henüz konmamış Devrim 2'ye biner. Araba benzini bittiği için yolda kalınca, Cemal Paşa'nın "Ne oluyor?" sorusuna, direksiyondaki mühendis Rifat Serdaroğlu, "Paşam, benzin bitti!" der. Paşa'dan 1 numaralı devrime binmesi

istenir, Cemal Paşa Anıtkabir'e bu ikinci arabayla gider.

Cemal Paşa Anıtkabir'de araçtan inerken "Garp kafasıyla araba yapıyorsunuz, ama Şarklı olduğunuz için benzin koymayı unutuyorsunuz" diyerek hışım la aracı terk eder.

Ve yerli otomobil Devrim'in macerası da burada son bulur, üretimine geçilmez.

Otomobil yapılmıştır ama sonrasında mühendisler benzin koymayı unuttu diye araba yolda kalınca olanlar olmuş, Cemal Gürsel'in hışımıyla Türklerin araba sevdası hüsrana uğramıştır.

Bu kadar basit olabilir mi?... Sırf benzin koyulması unutuldu diye yolda bir zahmet araç değiştiren koskoca Cemal Paşa'nın Şarklı kafasıyla sınırlarına hakim olamayarak mühendisleri azarlayıp, sonra da otomobil üretim projesini durdurduğuna inanmak kolaya kaçmaktır.

O tarihlerde ülkede Ford, Fiat, Renault marka otomobiller satılırken, neden birileri pazar paylarının küçülmesini ve kendilerine yeni bir rakip çıkmasını istesin ki? Olan budur... Birilerinin çıkarlarına dokunduğu için Devrim otomobillerinin üretimi yapılmamış, proje sonlandırılmıştır. İşte, o birileri, kapalı kapılar ardında çevirdikleri dolaplarla Devrim marka yerli otomobillerin üretimini durdurup, ülkede yerli otomobil endüstrisinin doğmasını, gelişmesini de engellemişlerdir.

Ülkenin hala "gelişmekte olan ülkeler" kategorisinde olup bir türlü gelişmemesinin, endüstrileşmemesinin başlıca sorumluları işte yine o birileridir!

Devrim üretildiğinde 1961, dünya otomobil sanayisi ise zaten 1900'lerin başında canlanmaya başlamış, 1945 İkinci Dünya Savaşı sonrası güçlenmiş, zaman olarak da Türkiye'nin kaybı büyük değildir. Otomobil endüstrisi Amerika, İtalya, Almanya gibi ülkelerin endüstrileşmesinde başrolü oynamıştır, işte o nedenle Devrim'in üretiminin durdurulmasıyla, Türkiye'nin endüstrileşmesi de

engellenmiştir demek hiç de yanlış olmayacaktır.

O birileri Şark kafasıyla hareket edip, yalnızca kendi kazançlarını düşündükleri için bunun önüne geçmiş, ülkeyi bir anlamda şimdiki kadere mecbur etmiştir. Otomotiv sektörünün başat olduğu endüstrileşen güçlü bir Türkiye, o Türkiye'nin sanayicisi, işadamı uluslararası arenada kendini daha güçlü görüp kendi kararlarını, kendi kurallarını rakiplerine kabul ettirebilecekken, bugün emir alan, emir uygulayan konumdadır. Birileri "Türkiye ılımlı islam" olacak dedi, "paşa paşa kabul ettiler"...

Endüstrileşmiş, makineleşmiş, söz sahibi bir Almanya olmak varken, patronu, işçisi politikacısıyla insan kalitesinin her geçen gün daha da düşürüldüğü bir Pakistan olmayı kabul etmiş, içine sindirmiş; üretimin minimuma çekildiği, okulların imam hatipleştirildiği, bilim-ilim yerine ulemanın ağzına bakıldığı, sarıklı, sakallı, şalvarlı müritlerin yuvası tarikatların güçlendiği, baş kesen ortaçağ artığı teröristlerin beslenip ellerine silah verilerek komşu ülkelere gönderildiği bir yeni Pakistan-Türkiyesi'nde, o çok meşhur Amerikan üniversitelerinden mezun anlı şanlı işadamlarının, ilkokul mezunu bile olduğu şüpheli bir "hoca"nın ayağına koşması çok doğal...

Türkiye kendi otomobilini üretebilir mi? Tabii ki üretebilir, yeni bir projesi olan hevesli, çalışkan, kararlı yeni girişimcilerin sektöre girmesiyle olur; izin verilerse tabii. Otomobil firmaları zaten krizde, bir de biz maceraya mı atılalım? diyerek karşı çıkacaklar çok olacaktır. Dünya nüfusu 8 milyara dayanmışken kendilerine pazar yaratamıyorlarsa bu onların beceriksizliğidir derim.

Yerli otomobil üretimi Batı ülkelerindeki gibi bir endüstrileşmeyi getirir mi, işte bu şüpheli!... Benzer sonuçları doğurmayabilir, ama üretilsin de yerli motorsiklet üretilsin bilgisayar, cep telefonu üretilsin... bir şeyler üretilsin de!...

YERLİ OTOMOBİL İÇİN İSİM HAZIR MI?

Son yıllarda ülkemizde yerli otomobil söylemi gittikçe artmaya başladı. Devrim otomobilleri ile başlayan fakat beklenenin gerçekleşmediği yerli otomobillerde USİAD olarak bir tartışma başlatıyoruz: Yerli Otomobil üretildiğinde ismi ne olmalı? Bu soruya cevap bulmadan önce dünya otomobil devlerinin marka hikayelerine göz gezdirelim.

Yerli otomobil üretmek için hareketlendiğimiz şu günlerde yeni bir isim düşünmenin vakti yaklaşıyor gibi. Bizde USİAD Bildiren Dergisi olarak küçük bir araştırma yaptık ve dünya otomobil devlerinin isimlerinin nereden geldiğini araştırdık. Fikir vermesi amacıyla derlediğimiz bu araştırmada ilginç sonuçlara ulaştık. İşte her gün caddelerden geçen pek çok otomobil ve isimlerinin esin kaynakları.

HAZIRLAYAN: Deniz Toprak

FIAT

Fabrica Italiana Automobili orino. Gerçek ismi uzun olduğu için firma sahibi kısaltmayla firmanın marka amblemini oluşturdu. Basit amblem 60 yıl aradan sonra 1990 yılında defne ağacı çevreli daire içine yerleştirildi. Amblem firmanın uzun geçmişini ve spor alanındaki başarılarını simgeliyor.

NISSAN

Nissan Japon iş adamı Aikawa'nın 1928'de kurduğu şirketine verdiği Nippon Sangyo isminin kısaltması. Hiç aklınıza gelir miydi bilemeyiz ama Nippon Sangyo 'Japon endüstrisi' anlamına geliyor.

TOYOTA

Toyota ilk başlarda ne bir otomobil firmasıydı ne de adı Toyota'ydı. Saichi Toyoda 1933'e kadar dokuma tezgahı üretti. Firma otomobil üretmeye başlayınca, kurucusunun soyadında bir harf değiştirmekle yetindiler. Toyoda'yı kulağa daha hoş geldiğini için Toyota olarak değiştirdiler.

MERCEDES

1900 yılında Avusturyalı girişimci Emil Jellinek araba devi Daimler'le bir anlaşma yaptı. Yaptığı anlaşmaya göre Daimler 36 araba üretecekti ve bunların adı Jellinek'in 12'inci kızının adı olan Mercedes olacaktı. Lüks segmentin en bilinen markası böylece doğmuş oldu.

HONDA

Japonların özellikle spor otomobil segmentinde bilinen markası Honda'nın adı sahibi Soichiro Honda'da geliyor.

CHEVROLET

General Motors'dan ayrılan Durant, İsviçreli uzman Louis Chevrolet'yle ortaklık kurdu ve şirkete de onun adını verdi. Şirketin logosunun İsviçre bayrağındaki haç işaretinden geldiği söylenir.

CHRYSLER

Walter Chrysler'in otomotiv firması Maxwell Motor Company, 1924 yılında çok meşhur olan bir araç üretti. Bu model çok tutunca şirketin adı firmanın sahibinin adı olan Chrysler ile değiştirildi.

VOLKSWAGEN

Firmanın adı Almanca'da 'halkın arabası' anlamına geliyor. 'Halkın arabası'nın isim babası Naziler... İktidara geldiklerinde Adolf Hitler, orta sınıfın kolayca satın alabileceği bir otomobil üretilmesi için talimat verince bu isim doğmuş.

CADILLAC

18'inci yüzyıl başında Detroit'i kuran Fransız kaşif Antoine Laumet de La Mothe ya da Sieur de Cadillac'ın adından geliyor. Cadillac, Amerikan otomobilleri içinde en lüks segmette yer alıyor.

MAZDA

En ilginç marka isimlerinden biri ise Mazda...
Firmanın internet sitesine göre Mazda'nın adı Zerdüş'te dininde bilgelik ve akıl tanrısı olan Ahura Mazda'nın adından geliyor.

VOLVO

Dünyaca sağlamlığı ve güvenilirliği ile bilinen ünlü Volvo'nun adı Latince'de yuvarlanıyorum anlamına gelen 'volvare' kelimesinden geliyor. Firma 1915 yılından beri bu adı kullanıyor.

BMW

Bayern Motor Werken. Yani Bayern Motor Waken demek Bayern Motor Sanayi Sadece fabrikanın isminin baş harfleri verilmiş. BMW'nin amblemindeki mavi beyaz renkler, Almanya'nın Bavyera eyaletinden geliyor.

FORD

Henry Ford'un otomobillerinin burunlarında mavi zeminli bir logo bulunuyor. Detroit merkezli firmanın logosu, Childe Harold Wills tarafından yaratıldı. Eğitimli bir reklam grafikeri olan Wills, Ford'daki görevinden önce, geçimini tasarlayarak sağlıyordu.

“Üretimin Sürdürülebilirlikte Sektöre Yapılan D

TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar 2014 yılı ilk yarısındaki tarımın durumunu, 2015 yılı tahminlerini ve çiftçinin sorunlarını USİAD Bildiren Dergisine değerlendirdi. Bayraktar ile gerçekleştirdiğimiz röportajı ilerleyen sayfalarda okuyabilirsiniz.

“Etilirliđi Açısından estekler Artmalı”

TZOB Genel Başkanı Şemsi BAYRAKTAR:

“Üretimin Sürdürülebilirliği Açısından Sektöre Yapılan Destekler Artmalı”

Türk tarımının 2014 karnesini, 2015 yılı beklentilerini ve gündemdeki konuları Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar’a sorduk. Bayraktar, 2013 yılının tarım için verimli geçtiğini fakat bu yıl beklenen yağışların gerçekleşmemesi tarımda beklenen verimi düşüreceğinin altını çizerek şöyle konuştu: “Ülkemizde bu sene buğday rekoltesini asıl etkileyen etken kuraklıktır. Üretim döneminin başladığı Ekim ayından hasat döneminin başlangıcına kadar yağışların yetersiz olması kış aylarının kurak geçmesine ve ekimi yapılan hububat ve bazı yem bitkileri ekilişlerinin gelişimini olumsuz etkiledi”.

SÖYLEŞİ: Deniz Toprak

Türk tarımının 2014 yılındaki durumu nasıl gerçekleşti ve 2014’ün ilk yarısındaki durum nedir?

2013 yılında tarım sektörü gayri safi yurtiçi hasıladan (GSYH) yüzde 7,4 pay aldı ve yüzde 3,1 büyümeyi

gerçekleştirdi.

2014’ün ilk çeyreğinde sektör, GSYH’den yüzde 3,7 pay alırken, yüzde 3,9’luk büyüme gösterdi. Tarım sektörü 2008 yılından bu yana büyümesini sürdürüyor.

“TARIM SEKTÖRÜNE DESTEK ARTMALI”

Peki, 2014’ün diğer yarısı ve 2015 yılı için öngörü veya tahminleriniz nedir? Ve Türk tarımı nereye gidiyor?

2014’ün kalanında tarım sektörüyle ilgili net bir öngörümüz yok. Meyve, mısır hariç hububat gibi ürünlerde rekolte düşük çıkacağı görülüyor. Yalnız, mısır üretimi ve hayvancılıkta büyüme sürüyor. İkinci yarıda da süreceğini tahmin ediyoruz. Türk tarımı bitkisel ürünlerde doğal koşullardan oldukça etkilendi. Bunun

TZOB Genel Başkanı
Şemsi BAYRAKTAR

dışında sektör gelişen teknolojiden yararlanarak verimliliği yakalama ve rekabet etme yönünde önemli gelişme gösterdi. Yalnız üretimin sürdürülebilirliği açısından sektöre yapılan desteklerin artırılması gerekmektedir.

Bu yıl 30 Mart akşamı yaşanan don olayı birçok tarım ürününe zarar verdi. Peki, buğday bundan ne kadar etkilendi ve iç talep karşılanamazsa ithal ürünlerde bir artış olur mu?

Hububatta Konya, Ankara, Çankırı, Kırıkkale, Yozgat, Nevşehir illerinde zarar görüldü. Ülkemizde bu sene buğday rekoltesini aşıl etkileyen etken kuraklıktır. Üretim döneminin başladığı Ekim ayından hasat döneminin başlangıcına kadar yağışların yetersiz olması kış aylarının kurak geçmesine ve ekimi yapılan hububat ve bazı yem bitkileri ekilişlerinin gelişimini olumsuz etkiledi. Ekim, Kasım, Aralık, Ocak ayları yağışlarının özellikle İç Anadolu ve Akdeniz Bölgesinde ekilen tohumlarda çıkışların olmayışına, çıkış yapan tohumlarda da gelişme zayıflığına neden oldu. Mart ayı yağışları ülke genelinde normallerin üzerinde gerçekleşse dahi ürün

gelişimlerinin yeterli olmaması nedeniyle hububat üretiminde beklenen fayda sağlanmadı. Yaşanan kuraklık kuruda ekili ürünlerin gelişimini olumsuz etkilerken aynı zamanda barajlarda doluluk seviyelerinin azalmasına, yeraltı su seviyelerinin gerilemesine neden oldu. Bu durum, bahar aylarında ekimi yapılan ürünlerde sulama sıkıntısını beraberinde getirdi. Ayrıca, buğdayda kuruda üretim yapan üreticiler zaman zaman mecburi sulama yapmış, sulama maliyetleri artmıştır. Buğdayda bu yıl rekoltenin, 22,05 milyon ton olan geçen yılki üretim miktarının altında kalacağı tahmin edilmektedir. 2014 yılında buğday rekoltemizde geçen yıla göre bir düşme beklenmekle beraber üretimimizin iç tüketimi karşılayacağı beklenmektedir.

Kış aylarından itibaren yaşanan kuraklığın ardından, hava sıcaklıklarının normallerinin üzerinde gerçekleşmesinin oluşturduğu don riski, Mart ayı sonunda kendini gösterdi. 28-31 Mart 2014 tarihlerinde ülke genelinde bazı bölgelerde yüksek kesimlerde yağın kar ve devamında sıcaklıkların bölgelere göre değişmekle beraber sıfırın altına, eksi 18'lere varan derecelere düşmesi ne-

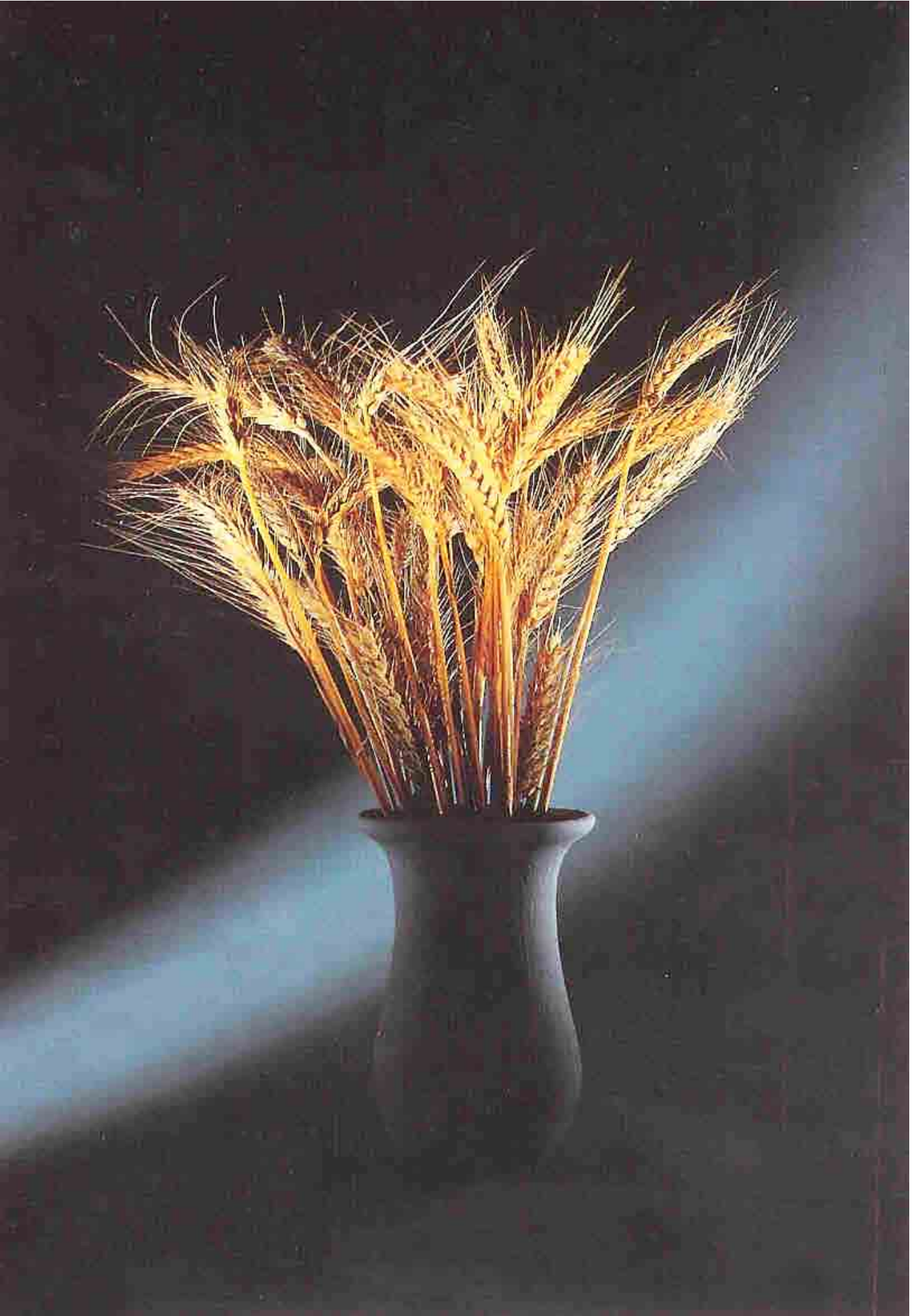
deniyle İç Anadolu, Doğu Anadolu, Karadeniz bölgeleri ile geçiş bölgelerinde yaşanan dondan meyvelerin yanı sıra, bazı illerde buğday, arpa, karpuz, haşhaş, nohut gibi tarlada gelişme döneminde olan ürünlerde de etkili oldu. Düşük hava sıcaklıklarının etkisi ile gerçekleşen don riski tarla ürünlerinde sararmalara ve kök çürüklüğüne yol açtı.

Ülkemizde artan nüfusa paralel olarak buğday talebi de artmaktadır. 2012/2013 üretim dönemi tahıllar da özellikle buğdayda, yurt içi tüketim, tohumluk ve yemlik ihtiyacı dikkate alındığında ülkemizin buğday ihtiyacı yaklaşık 19 milyon ton olmuştur. Buğdayda ihracat miktarımız 2013 yılında 275 bin 168 tondur. Bunun parasal karşılığı 79,3 milyon dolardır.

Türkiye buğdayda kendine yeter durumdadır. Bilindiği üzere un ihracatında ülkemiz Dünya ülkeleri içinde ilk sıralarda yer almaktadır. Bu nedenle sanayicinin iç piyasada yeterli kaliteli hammadde bulamadığı dönemde ithalatın yapıldığı yıllar da olmaktadır.

Çiftçinin durumu ve devletten beklentileri nedir şu an?

Türkiye ve dünyada stratejik öneme sahip olan buğdayın, tabiat şartlarına bağlı olarak üretilmesi nedeniyle iklim değişikliğinin olumsuzluklarından doğrudan etkilenmektedir. Geçen yıl iklimin iyi gitmesi sonucu 22,05 milyon tona ulaşan buğday rekoltesinde, bu sene özellikle çimlenme döneminde oldukça önemli olan Ekim, Kasım, Aralık ve Ocak aylarındaki yağışların mevsim normallerine göre yetersiz oluşu sebebiyle rekolte düşüş gerçekleşti.

Üreticilerimiz,

- Mazot, gübre, ilaç, elektrik gibi girdi maliyetlerinin düşürülmesini,
- Finansman sıkıntısının çözülmesini,
- Girdiler üzerindeki vergi oranlarının tarım kesimi için indirilmesini,
- Tarıma daha fazla destek olunmasını,
- Doğal afetlerden zarar gören çiftçilere yapılacak yardımlarla ilgili 2090 sayılı yasanın uygulanabilir olmasının sağlanmasını,
- Tarım sigortalarının kapsadığı risk unsurlarının artırılmasını, prim miktarlarının düşürülmesini,
- Araştırma-Geliştirme faaliyetlerin daha fazla yapılmasını,
- Ürün ihtisas borsalarının kurulmasını,
- Üretici birliklerinin yasal statüsünün güçlendirilmesini, talep etmektedir.

“HİBRİT TOHURLARI HER YIL YENİLENİLMESİ GEREKİYOR”

Yerli tohum ne kadar önemli ve hibrit tohumlarının sağlık açısından bazı sakıncalarına değiniliyor, katılıyor musunuz?

Yerli tohumlar buldukları bölgenin iklimine, toprağına, coğrafyasına ait, binlerce yılda uyum sağlamış güçlü, farklı

stres ortamlarına dayanıklıdır. Hibrit tohumlar zaman zaman sorunlar çıkarsa da kaliteli ve yüksek verim sağladıkları için tercih edilmektedirler.

Ancak pratikte hibrit tohumların her yıl yenilenmesi gerekiyor. Aynı bitki türünde farklı anne ve baba türünden geldiği için onun tohumunu alıp bir yıl sonra kullandığınız zaman annenin ya da babanın özellikleri ön plana çıkabilir. Dolayısıyla ürünün ertesi sene ekilişi üretici açısından olumsuz bir durumdur.

Hibrit tohumunun daha kaliteli ürün vermesi, daha dayanıklı olması nedeniyle tercih ediliyor. Günümüz koşullarında ürünün verimden ziyade yola dayanıklılık, raf ömrünün uzun olması gibi etkenlerde önem arz ettiğinden hibrit çalışmalarını neticesinde verim, aroma ve tat gibi özelliklerden taviz verilebilmektedir. Üstün özellikler ve pazarın istediği şartları yerine getirmek şarttır. İslahçılar, pazarın istediği şartlara göre üstün özellikli anne ve babayı melezleyerek daha üstün özellikli yeni bireyler, yani F1 dediğimiz yeni hibrit tohumluklar elde ederler. Hibrit tohum, daha yüksek verim ve daha yüksek kalite demektir. Ayrıca, hibrit tohum özellikle son dönemlerde pek çok hastalığa dayanıklı bitki türleri demektir. Bir diğer husus ise hibrit kesinlikle doğaldır.

İnsan sağlığı açısından özellikle vurgulamak gerekirse hibrit tohum ile GDO'lu tohum birbirine karıştırılmamalıdır. Hibrit tohum, üstün özelliklerin bir bitki üzerinde toplanmasıdır. Hibritteki en önemli özellik, türdeki anne ve babanın belli olmasıdır. Aynı türü melezleme ile de yeni bireyler oluşmasına hibrit teknolojisi denilmektedir. GDO ise bir canlıdaki genetik özelliklerin kopyalanarak, bu özellikleri taşımayan bir canlıya aktarılması sonucunda üretilen yeni canlıdır.

“1980 SONRARI TÜRK TARIMI DIŞA AÇILDI”

En son çıkarılan tohumculuk yasası için, “Türk üreticisini dışa bağımlı hale getirdi” şeklinde eleştiriler var. Bu yasanın kapsamı nedir ve üreticiyi mağdur ettiğini düşünüyor musunuz?

Tohum, temel üretim girdisi olduğu gibi, aynı zamanda tohumun kendisi birçok üründe gıda materyalidir ve verimliliğe etkisi en fazla olan girdilerden biridir. Birçok bitki türünün anavatanı olan ülkemiz, tohumluk üretimi açısından sahip olduğu çok uygun ekolojik özellikler ve büyük tarım potansiyeliyle dünyanın önde gelen tohumluk üretim merkezlerinden biri olmaya adaydır. Ancak ülke olarak imkânlar yeterince değerlendirilemediğinden henüz istenilen düzeye gelinebemiştir.

1980 sonrasında ülkemiz tohumculuğunun özel sektöre dayalı yeni bir yapılanma içine girmesiyle birlikte, özel sektör dışa açılma sürecinde yer almaya başlamıştır. 1980'li yıllardan başlayıp günümüze kadar uzayan süreçte özel tohumculuk şirketlerinin sektör içindeki payı gittikçe artmış, bu durum ülkemizin tohumculuktaki tecrübesinin artmasını sağlamıştır.

2006'dan itibaren yürürlüğe giren Tohumculuk Kanunu kapsamında Türkiye Tohumcular Birliği ve Birliğe bağlı 7 alt birlik kurulmuştur.

Genetik kaynakların teseline imkan verilmesi, kanunda tohumculukla ilgili cezai müeyyidelerin bulunması, tohumculuk sektörünün alt birlikler şeklinde örgütlenmesi ve üyeliğin mecburi hale getirilmesiyle sektörün bütünlüğünün sağlanması hususları, Kanunun getirdiği yenilikler arasındadır.

Dünya Bankası'nın Kredileri Tarımda Neye Yararmış

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI

Bugünlerde elime bir yüksek lisans tezi geçti. Tezin adı, "Dünya Bankası Kredileriyle Destekli Tarım Projelerinin Türk Tarımına Etkileri". Cemal Doğan tarafından hazırlanmış. Size de aktarmak isterim.

Tezde, Türkiye ekonomisinde önemli bir yere sahip olan tarım sektörü ve sektörde yapılması gerekenlerle 1980 sonrası Dünya Bankası kredileri ve bu krediler çerçevesinde uygulanan tarım projeleri incelenmiş.

Tez dört bölümden oluşmuş. Birinci bölümünde, Türkiye'de tarım sektörünün

önemi, Cumhuriyetten önce tarım ve Cumhuriyetten sonraki tarımın durumu incelenmiş. Tarım sektörünün Türkiye ekonomisindeki yeri ve önemi konusuna değinilmiş.

İkinci bölümde, Türkiye'de uygulanan tarım destekleme politikaları incelenmiş ve tarım sektörünün durumuna değinilmiş.

Üçüncü bölümde, Dünya Bankası hakkında bilgi verilmiş, Dünya Bankası kredi türleri incelenmiş.

Dünya Bankası'nın, IMF ve Türkiye ile olan ilişkisi irdelenmiş.

Son bölümde, Dünya Bankası kredilerinin genel etkileri ile Türkiye'de olan etkileri tartışılmış. Tarım sektörünün Türkiye'deki sorunları ve bu sorunlara sunulan çözüm önerileri araştırılmış.

Tezde özet olarak, Dünya Bankası kredileri çerçevesinde uygulanan tarım projeleriyle, tarıma verilen desteğin azaldığı ve tarım sektörünün ihmal edildiği sonucuna ulaşılmış.

Tezde bunlar şöyle ifade edilmiş:

Tarımsal ürün fiyatları enflasyona rağmen artmamış, buna karşılık girdi fiyatları düşmediğinden kırsal kesimin

yoksullaşması ortaya çıkmış.

Tarımsal üretimdeki artış, nüfus artış hızının altında kaldığından tarımsal ürün ithalatı artmış.

Tarımda yoksullaşan çiftçilerin kentlere göçü hızlanmış, kentlerde de sanayi gelişmediğinden bu nüfus işsiz kalmış, bu da varoşları oluşturmuş.

Türkiye, tarımsal dış pazarlarını kaybetmeye başladığı gibi kendi iç pazarını da denetleyemez ve koruyamaz duruma gelmiş.

Bir başka yaklaşımla araştırmacı:

DGD ve TRUP projesi ve bileşenleri olan Köy bazlı Katılımcı Yatırım Program (KBKYB), Çevre Destekleme Projesi (ÇATAK), Çiftçi Örgütlerinin Kurumsal Yapısının Güçlendirilmesi (İRFO) projelerinin Türkiye'deki uygulanmasının tarımda üretimi ve verimliliği arttırıcı bir etkisi olmadığını ve de anılan projelerden, küçük ve orta ölçekli tarım işletmelerinden (Aile Çiftçiliği) daha çok büyük tarım işletmelerinin yararlandığını ortaya çıkarmış.

Araştırmacıyı kutluyorum. Bizim gibi tarım yazarlarının yıllardır yazdığını bilimsel verilerle yeniden doğrulamış. Bilimi namusuyla yapmış.

Süt ve Süt Ürünleri Üretimi Arttı

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış toplanan inek sütü miktarı Temmuz ayında bir önceki aya göre %0,8 arttı.

HABER: Şenol Çarık

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış seriye göre; ticari süt işletmeleri tarafından üretilen içme sütü miktarı TÜİK verilerine göre, 2014 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %3,8 azalış, inek peyniri üretimi %2,3 azalış, koyun, keçi, manda ve karışık sütlerden elde edilen peynir çeşitleri ise %8,8 artış gösterdi.

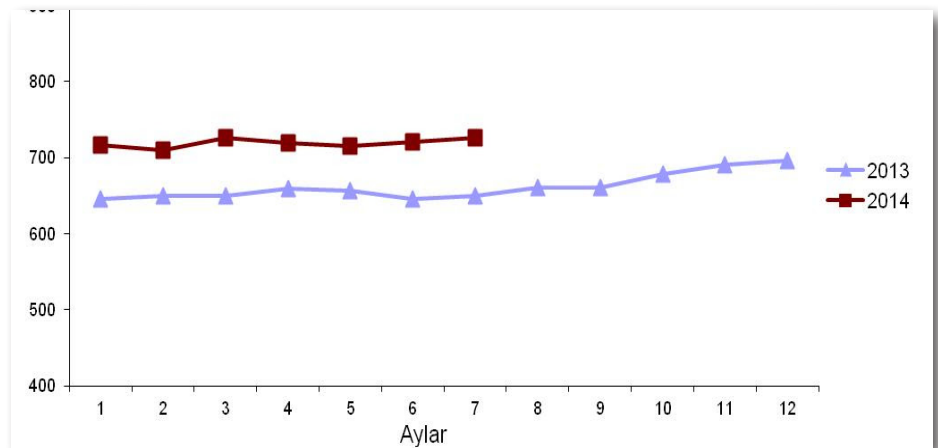
Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış seriye göre, 2014 yılı Temmuz ayında yoğurt üretimi bir önceki aya göre %2,3 azalış, ayran üretimi ise bir önceki aya göre %1,0 artış gösterdi.

Takvim etkisinden arındırılmış toplanan inek sütü miktarı Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %11,3 arttı

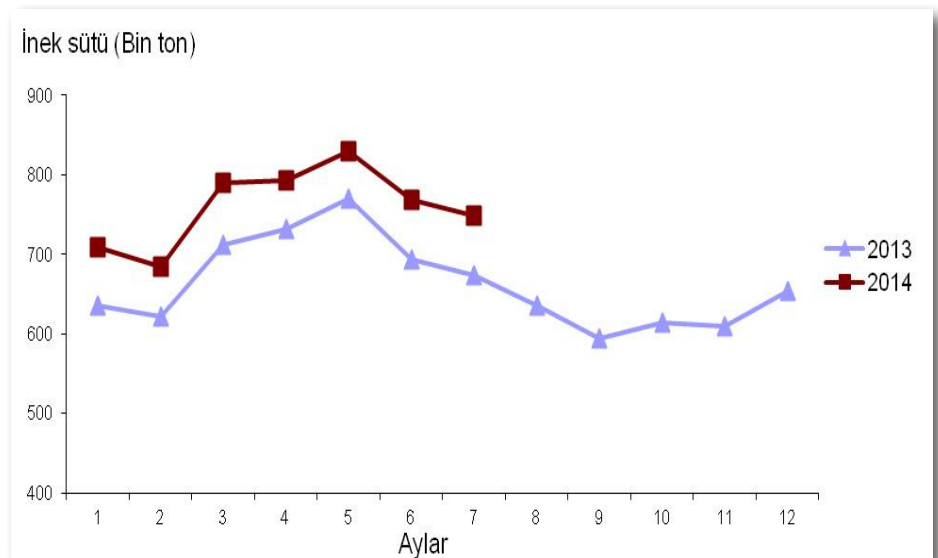
Takvim etkisinden arındırılmış seriye göre; ticari süt işletmeleri tarafından üretilen içme sütü miktarı 2014 yılı Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %1,4 azalış, inek peyniri üretimi %0,1 artış, koyun, keçi, manda ve karışık sütlerden elde edilen peynir çeşitleri ise %30,0 artış gösterdi.

Takvim etkisinden arındırılmış seriye göre; yoğurt üretimi 2014 yılı Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %2,0 azalış, ayran üretimi ise bir önceki yılın aynı ayına göre %1,9 artış gösterdi.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış toplanan inek sütü, Temmuz 2014

Takvim etkisinden arındırılmış toplanan inek sütü, Temmuz 2014

CAHİT KAYRA'DAN ÜZERİNE BİR

TÜRK EKONOMİSİ BAŞYAPIT

'Asırlık çınar' Cahit Kayra'yla Türk Ekonomisinin 90 yıllık öyküsü...

"Sahte Bir Büyüme İçerisindeyiz, Sanayileşmeden Asla Gelişemeyiz!"

1917 doğumlu 'asırlık çınar' Cahit Kayra, Cumhuriyet Ekonomisinin Öyküsü serisini tamamladı. Daha önce iki cildi yayınlanan çalışmanın üçüncü ve son cildi olan "1980-2013 Tüketim Ekonomisi-Küreselleşme" Tarihçi Kitabevi etiketiyle raflardaki yerini aldı.

Maliye Müfettişliği, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı başta olmak üzere birçok görevde bulunan, ülkemiz tarihindeki önemli kırılma anlarına dair bilimsel deliller, sağlam kanıtlar ve araştırmalarla kitaplar hazırlayan Cahit Kayra, bu çalışmasıyla 1923'ten günümüze ekonominin öyküsünü bütün hatlarıyla gözler önüne seriyor.

SÖYLEŞİ: Şenol Çarık

Türkiye'nin siyasal, sosyal yaşamının neredeyse tamamına tanıklık etmiş olan Kayra, devlet hizmetinde

çalıştığı yıllarda ekonomi ve maliye konulu sorunları içeren çalışmalarının, müfettişlikten edindiği çalışma disiplininin

deyim yerindeyse hakkını bu eserinde fazlasıyla veriyor.

Biz de USİAD Bildiren olarak Cahit Kayra'yla bu dev eseri üzerine bir söyleşi gerçekleştirdik.

98 yaşındasınız ve hala üretiyorsunuz. Her biri kaynak yapıt değeri taşıyan ve Türkiye'nin tarihsel süreçlerini bütün yönleriyle gözler önüne seren bu çalışmalarınızdan Cumhuriyet Ekonomisinin Öyküsü'nün 3. ve son cildini tamamladınız. Söyleşimize öncelikle size teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Her kitabın bir amacı vardır. Bazıları itirafnamedir, bazıları bir tezi anlatırlar. Bazıları rakiplerini küçültmek için yazılırlar. Bazıları gönüllü, karşılıksız yapılırlar. Bu kitabın da bir amacı var. Bakın benim bir özelliğim var, ben ekonomist

değilim, Mülkiyeliyim. Hep bu dönemlerin ve olayların içinde yaşadım. Onun için bildiklerimi yazmak istedim. Bütün bu yaşadıklarımın edindiğim izlenimleri anlatmak istedim. Kitabın amacı işte burada ortaya çıkıyor. İlk olarak bu tespiti yaparak başlayalım.

“TÜRKİYE BİR MUCİZEDİR”

Bana göre Türkiye bu coğrafya içinde bir mucizedir. Bu mucizeyi yaratan çeşitli parametreler var. Siyasi, sosyal, ekonomik parametreler var. Ben bu mucizeyi yaratan ekonomik parametreyi bulmak istedim. İşin ekonomik yüzünü anlatmaya çalışıyorum ve oradan bir sonuç çıkarıyorum.

Türkiye, Anadolu toprağı aslında fakirdir. Büyük mali değerleri yoktur. Ama Türkiye ekonomik bakımdan, diğer İslam ülkeleriyle mukayese edilmeyecek ölçüde büyük bir ekonomi yarattı.

Bu ekonomiyi yaratan etken nedir?

Cumhuriyetin başında Mustafa Kemal ve İsmet İnönü'nün düşündüğü, kurduğu ve gerçekleştirdiği sanayi toplumu sistemidir.

Şunu görmüşlerdir. Bu coğrafyada İslam ülkelerinin hiçbirinde sanayi yok. Türkiye hepsinden daha fakir. Ama sa-

nayi kurarsalar iş değişebilir.

Çok tipik bir örnek vermek istiyorum. 1930'lu yıllarda dünyada gelişmekte olan, az gelişmiş ülkelerin hiçbirinde olmayan çelik sanayii kuruldu Türkiye'de. Bu da bir mucizedir. Koca imparatorlukta her şey vardı, şeker kamışı da vardı ama bir tane şeker fabrikası yoktu. On yıl içerisinde dört adet şeker fabrikası kuruldu.

Mustafa Kemal ve arkadaşları gelişmek için sanayinin zorunlu olduğunu, sanayi olmadan gelişme olamayacağını biliyorlardı ve bunu uyguladılar. Daha sonraki yöneticiler de bu yoldan gittiler.

Ben CHP'liyim biliyorsunuz.

Evet, Bakanlık da yaptınız.

Çok karşı olduğumuz Süleyman Demirel, liberal ekonomi politikası taraftarıdır ama devletçiliği çok geliştiren bir siyasi liderdir aynı zamanda. O da sanayinin zorunluğunu çok iyi bilir. Necmettin Erbakan da öyleydi, Bülent Ecevit de. Hepsi sanayinin üzerinde titrediler. Kısmen bilerek kısmen bilmeden, burada çatlaklar olmaya başladı.

Ne gibi çatlaklar bunlar?

1980'de Batılılar dünya ekonomisine yeni bir yüz vermek istediler. Olduğundan daha çok libere etmek istediler ekonomiyi. Çünkü, giderek za-

man içinde himaye gören öteki ülkelerin gelişmekte olduğunu gördüler. Kendilerine rakip olacağını gördüler.

Bu liberasyon dalgasının arkasında 'Washington Consensus' denilen yazılı olmayan bir anlaşma var. Bu anlaşmada az gelişmiş ülkelerin sanayileşmelerinin ağırlaştırılması öngörülmektedir. Bu anlaşma 1980'de 'İstikrar Programı' adı altında bizim ekonomimize yansıdı. 1980'den sonra çatlaklar oluşmaya başladı. Bu çatlakların en önemlisi Tansu Çiller'in hesapsız kitapsız AB'yle Gümrük Birliği Antlaşması'nı yapması oldu.

Gümrük himayesini kaldırmakla kalmadık, dünyaya karşı öyle bir gümrük tarifemiz oldu ki o da son derece zayıftı.

Biraz açabilir misiniz, nedir bu zayıflıklar?

Yani şöyle AB'yle gümrük yok, AB dışındaki ülkeler için AB'nin koyduğu bir tarife var, onu kabul ettik. O tarife de oldukça düşük bir tarife. Fransa, İngiltere, Almanya'ya göre yapılmış bir tarife. O da bizi yıktı.

Sonra ikinci bir darbe geldi. Kötü idare yüzünden, zor duruma düşmüş olan ekonomiyi düzeltmek için IMF'den yardım istedik ve kurtarıcı olarak Kemal Derviş geldi. Elimizdeki parayı istediğimiz gibi ayarlama

imkanımız vardı, Derviş ise bu durumu değiştirdi.

“MİLLİ VARLIKLARIMIZ ÖZELLEŞTİRME ADI ALTINDA TASFİYE EDİLDİ”

Peki, Derviş ne yaptı?

Faizleri yükseltti ve dövizi ucuzlattı. Tabloya bakın: Gümrükleriniz açık ve döviz ucuz. Türkiye yabancı mallarla doldu. Ve bu da içerideki sanayi üretimini büyük ölçüde tahrip etti.

Bu ikinci dalga da yetmedi.

1980 ile 2000 arasında, bence bu çok önemli, o zamana kadar Türkiye’de yetişmiş olan bürokrasi ve teknokrazi, mesela Sümerbank’ta vb. kurumlarda yetişmiş yöneticiler, buna mukavemet ettiler. Ve sanayileşme gelişmeye devam etti. Dağınık, plansız, fakat ne olursa olsun sanayi geliyordu. Fakat, üçüncü bir dalga geldi.

2002’de yeni bir iktidar geldi. Ve bu yeni iktidar özelleştirmeler adı altında Türkiye’nin kurulmuş olan sanayiini tahrip etmeye devam etti. Buna ait olan rakamları kitabın 3. cildinde verdim.

Türkiye ekonomisi 300 tesisini elden çıkardı. Yıllar boyunca dışımızdan tırnağımızdan ayırdığımız paralarla kurduğumuz sanayi kurumları elimizden çıktı.

Bunların en kıymetlilerini yabancılar aldı. Yabancılar bunların yüzde 20’sini aldılar.

Türkiye’de mal bol. Gümrüklerden ucuz mal geliyor. Bildiğiniz gibi her taraf Çin malları ile doldu. Fiyatlar yükselmiyor. Arkası birçok tehlikelerle dolu sistem içerisinde herkes refaha kavuştu. İnsanlar para gördü, arabalar, evler aldı, tatillere çıktı.

“MİRASYEDİCİLERE BENZİYORUZ”

Bu nasıl oldu? Bunların parasını kim ödüyor, nasıl ödeniyor?

Bir taraftan borçlar dağ gibi çoğaldı. Hem dış borçlar, hem

iç borçlar. İç ve dış borçların toplamı sürekli artıyor.

Ve bütün bunları yaparken de elimizdekileri sattık savdık. Bir mirasyediciliğe benziyor. Düşünün. Adamın babası öldü. Oğlu evdeki eşyayı satıyor. Babası o zamana kadar dikkatle idare ediyordu evi. Oğlu ise eldekileri satıyor, refahım ve gelirim arttı diyor. Böyle bir durumda maalesef Türkiye.

“SANAYİLEŞMESİZ GELİŞME OLMAZ”

Bu mevzuyu bir hükümlerle kapatalım. Sanayileşmesiz bir gelişme olmaz.

2000’lerden bugüne Türkiye sanayii tahrip edilmiştir.

Şu sıralar dikkat ederseniz Ali Babacan dahil herkes sanayileşmeden bahsetmeye başladı, imalat sanayiinden tabi.

Herkesin beğendiği (!), ekonominin başındaki isim Babacan. Ağzından bir kez sanayileşme kelimesi çıktı mı?

IMF’nin ve arkasındaki iktisadi, siyasi güçlerin bize biçtiği bir elbise var; iktidar istikrar içinde olacak diyeceksiniz, para bulduğunuz sürece borçlanacaksınız ve borçlanmaktan korkmayacaksınız... Bakın borçlanmaktan elbette korkulmaz. Ama doğru dürüst bir yere yatırılırsa korkulmaz. Aldığınız borcu tüketirseniz borçlanmak çok tehlikelidir. Nitekim Türkiye bugün bu vaziyettir.

Piyasada durum iyi, fiyatlar yükselmeye başladı, iyi kötü herkes çalışıyor deniliyor.

Bu bir konjonktür meselesi. Ortadoğu’da büyük olaylar oldu. Bu sırada Türkiye’ye insan aktı, para geldi. Türkiye’de dolar bolluğu oldu. Bakın dolar düşmüyor. Ama bu aldatıcıdır elbette. Rusya’da yaşanan olaylarla birlikte Rusya’dan Türkiye’ye fonlar geldi.

Bakın önemli bir kuraldır: Bir sorun herkes tarafından öğrenildiği zaman artık iş işten

geçmiş demektir. Düzeltilemez demektir. Nitekim bugün öyle. Şimdi herkes sanayileşmeden bahsediyor. Olan sanayi yıkılmıştır, boğazımıza kadar borçlanmışızdır. Gümrük kapılarımız açıktır. Paramızı istediğimiz gibi kullanamamaktayız.

Bundan sonra sanayileşmek zor. Tavuk yetiştirmek, portakal ihraç etmek gibi işlere devam ederiz.

1980-2013 dönemine bir bütün halinde ‘piyasa ekonomisi’ derken, özelde AKP dönemi için ‘güdümlü piyasa ekonomisi’ diyorsunuz. Açar mısınız bunu biraz?

Kapitalist ekonominin kendine göre kuralları vardır. O kurallara göre hareket edeceksiniz. Ama siz o kuralı bir kenara bırakıp ben şuraya şu havaalanını, buraya bu yolu, bilmem neyi yapayım dersiniz bu sisteme müdahaledir. Ben buna ‘güdümlü’ diyorum. Yani kapitalist sistemin işlemesine de müdahale edilmiştir. Keyfi kararlar ve özel düşüncelerle yapılmıştır bu.

“EKONOMİNİN BİR PLANI, PROGRAMI OLMALIDIR”

Liberalleşme döneminin eksikliğini 2000’den itibaren başlayan politikalar gidermiştir diyorsunuz, nedir bu eksiklikler?

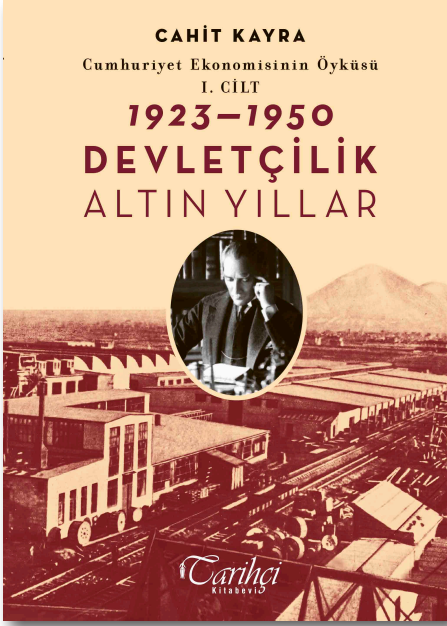
1980’den sonra liberal ekonomi başladı. Ama idareler ile teknokrazi ve bürokrasi dayandı buna. Biraz değinmeye çalışmışım ama açmakta fayda var.

Mesela en basit örnekle fiyatlar serbest bırakılmadı. Belli otoritelerin istediği şekillerde ve mallarda biçim verildi fiyatlara.

Liberal ekonominin de kendi içerisinde bir planı, programı vardır. Rastgele değildir. Liberal ekonomi dediğimiz şeyde, bu işin en babası dediğimiz Amerika’da da, bütün yapılanlar belli planlara göre uygulanır.

Öyle ‘Bırakınız geçsinler,

birakınız yapsınlar' diye bir şey yok dünyada. Olmadı, ne eskiden ne de şimdi. Tamamen müdahalelerle yapılıyor her

şey. En son mali bunalımda da müdahale ettiler.

“SAHTE, ALDATICI VE TEHLİKELİ BİR BÜYÜME İÇERİSİNDEYİZ”

Aldatıcı bir gelişme içerisindedeyiz. Ve bir yandan da büyüyoruz...

Evdeki malı satıyoruz, dışarıdan borç alıyoruz ve büyüyoruz. Her yıl 60-70 milyar dolar borcumuz artıyor. Sahte, aldatıcı, tehlikeli bir büyüme.

Ekonomik durumunuz sizin siyasi durumunuzu da etkiliyor. Eliniz kolunuz bağlı kalıyor. Mecbur kalıyorsunuz yardım istemeye. Bakın Türkiye küçük bir ülke değildir. Böyle küçük ülkeler var, iyi durumda veya zor durumdadır. Türkiye ise büyüktür, yaklaşık 80 milyon insanı var. Bu insanların sorumluluğunu alanların bu işin bilincinde olması lazım. Ne olacak bu insanlar? Bir politika yaparken gelecek yıl için yapmazsınız, 5 yıl, 10 yıl sonrasını da düşünmek zorundasınız. 'Benim 10 yıl sonra ekonomim ne olacak' diye düşünmelisiniz.

Böyle bir sürü palavralar, '2023'te şöyle olacağız, böyle

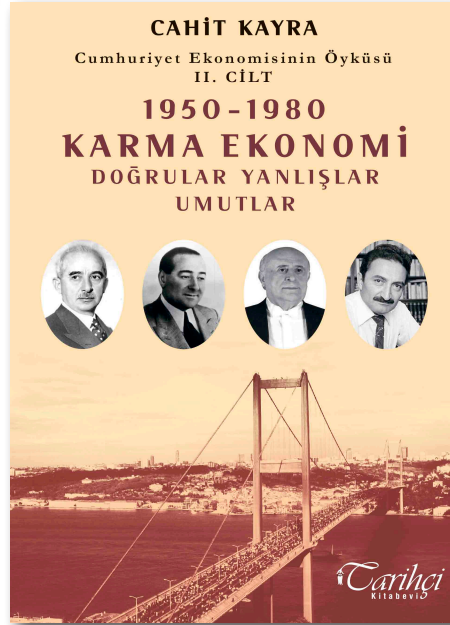
olacağız'... Rakamlar öyle değil oysa. Bu tüketim ekonomisiyle, kötü ekonomiyle nereye kadar gideceğiz.

Türkiye'yi tüketerek yüzde 3-4 artıyoruz, belki gelecek yıl o da olmayacak.

Sizi 2023'e taşıyacak politikanın temelinde de ekonomi var. Ekonominizin durumu ortada. Ekonomiyle siyasetin birleştiği noktada gözümüzü daha iyi açmalıyız. Bu kadar zayıf bir ekonomiyle dünya siyaset arenasında sözünüzü geçiremezsiniz, size istediği şantajları yaparlar. Tıpkı, bugün olduğu gibi.

Bu tablo içerisinde geleceği nasıl görüyorsunuz?

Türkiye'nin kendisini

toparlaması için sanayileşmesi lazım. Bakın yatırım yapılmıyor. İşsizlik rakamı şu kadar, bu kadar deniliyor. Büyük işsizlik var. Fakat, Türk halkı bu gibi durumlara dayanıklı.

Fabrika yok, yatırım yok, üretim yok. Ekonomi büyüyebilir mi? Türkiye'nin bugün yaptığı gibi yaparsanız ekonomik olarak ödeyemediğinizi siyasi olarak ödersiniz. Osmanlı İmparatorluğu'nda biz bunu yaşadık.

Sanayinizi himaye edeceksiniz, koruyacaksınız, geliştireceksiniz. Ekonomiye

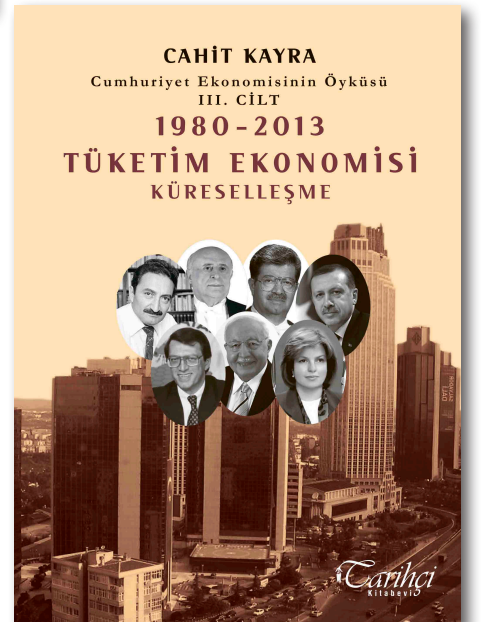
geliştiremeyince dış politikanız politika olmaz. İçeride de huzur olmaz. Biz her sene 1 milyon insan üretiyoruz. Nasıl iş bulacaksınız bunlara? Demirel, hep o kavga ettiğimiz Demirel, "Tarımla gelişmiş bir ülke dünyada yok" diyor. Tarım olmalı tabii, ama portakal satarak gelişemezsiniz.

'İstikrar Programları'nın başlamasından önce Türkiye'ye 4 tane çelik fabrikası kurduk. O tarihten bu yana ne yapıldı?

KİT'lerin satılması bitti şimdi de özel sektörün elindeki tesisler yabancılara satılmaya başladı. Türkiye fakirleşiyor farkında değil. Geliri arttığını sanıyor oysa.

Bizlere 3 ciltlik bir kaynak eser hediye ettiniz. Bu eseri tamamlamış olmak nasıl bir duygu?

Çatısı itibarıyla bir ekonomiyi ve bir aile hayatını yan yana getirerek düşündüm. Bir tarihte himayeci, devletçi sisteminiz var ve ona göre insanlar var. Zamanla bu insanlar liberalleşiyor, aileler bu şekilde değişiyor. Hatta en inkılapçı, atılcı olan insanların çocukları da değişiyor. Değişmeyenler de oluyor tabii. Tümöyle hikaye, bir masal sistemi içerisinde anlattım dönemleri. Daha kolay anlaşılması ve okunmasını istedim. Gördüklerimi, yaşadıklarımı ve izlenimlerimi yazdım.

Türk Gıda İhracatçıları Çin Pazarında Atağa Geçti

Türk gıda ihracatçıları 1 milyar 300 milyonluk nüfusuyla dünyanın en kalabalık ülkesi Çin Halk Cumhuriyeti'ne ihracatlarını arttırmak için tanıtım atağına kalktı. Çin'in Xiamen şehrinde 8-11 Eylül 2014 tarihleri arasında düzenlenen "Çin Doğrudan Yatırım ve Ticaret Fuarı"na katılan ihracatçılar, Çin'in en büyük ithalatçılarıyla ikili iş görüşmeleri gerçekleştirdi.

Heyete, Xiamen Belediyesi Ekonomi ve Ticaret Bürosu Genel Müdür Yardımcısı Yao Muzhong başkanlık ederken, Türkiye heyetine, Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Sabri Ünlütürk başkanlık yaptı. Türk heyetinde, Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkan Yardımcısı Nurettin Tarakçıoğlu, Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Birol Celep, Ege Maden İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mevlüt Kaya ve Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi Başkanı Mehmet Kadri Gündeş yer aldı.

Çinli ithalatçılar en fazla ilgiyi Türk zeytinyağına ve kuru meyvelerine gösterdi. ZZTK Başkanı M. Kadri Gündeş, 10 firma ile ikili görüşme yaparken, Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Birol Celep'te yoğun bir ikili görüşme trafiği yaşadı.

Xiamen'in "Kardeş şehir protokolü" ve "İyi niyet protokolü" imzaladığı 18 ülke ile e-ticaret yapacak bir network ağı kurma projesi olduğunu belirten Ege İhracatçı Bir-

likleri Koordinatör Başkanı Sabri Ünlütürk, İzmir'in Xiamen ile "İyi niyet protokolü" imzaladığını bu network ağı sayesinde İzmirli firmaların ihracatının sadece Çin'e değil, 18 şehrin bulunduğu ülkelere de artacağını bu anlamda Xiamen ziyaretinin çok verimli geçtiğini kaydetti.

DÜNYA İKİNCİLİĞİNİ HEDEFLEYEN ZEYTİNYAĞI SEKTÖRÜ İÇİN ÇİN HEDEF PAZAR

Türkiye'nin, 2000 yılı sonrasında zeytin ağacı

varlığını 90 milyondan 170 milyona çıkardığını, Türkiye'nin zeytinyağı üretiminin 200 bin ton'dan, 650 bin ton'a ulaşmasının beklendiğini belirten Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi Başkanı M. Kadri Gündeş, Türkiye'yi dünya ikincisi yapacak bu rekoltenin katma değere dönüşmesi için yeni ihracat pazarları bulmanın şart olduğunu söyledi.

Çin'in zeytinyağını yeni tanıdığını ve tüketiminin son yıllarda sürekli artarak 40 bin tonu geçtiğini anlatan Gündeş, "Uluslar arası

Zeytinyağı Konseyi verilerine göre Çin'de 2020 yılında zeytinyağı tüketebilecek 150 milyonluk zengin bir kitle olacak. Böylesine devasa bir pazarda kaliteli Türk zeytinyağlarının tercih edilmesini istiyoruz. Türkiye'de karışım yağ olmaması Çin'in de bizi seçmesi için avantaj olacak. 2015 yılında Mart ya da Nisan aylarda Çin'den bir "Alım Heyeti"ni İzmir'de ağırlamak için çalışma başlattık" şeklinde konuştu.

Türkiye'nin Çin'e zeytinyağı ihracatı 2010 yılında 318 ton seviyesinde iken, bu rakam her yıl artarak 2013 yılı sonunda 1.195 tona ulaştı. ZZTK, Çin Halk Cumhuriyeti'ni hedef pazar olarak belirledi. ZZTK, Xiamen'den sonra 12-14 Kasım 2014 tarihlerinde Şanghay'da Çin'in en büyük gıda fuarlarından biri olan FHC (Food Hospitality China) 2014 Gıda Fuarı'na katılacak. ZZTK, söz konusu fuara 2009 yılından beri katılıyor.

Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi'nin Çin'deki üçüncü tanıtım atağı ise The 9th China (Guangzhou) International Edible Oil & Olive Oil Exhibition 2015'te olacak. 4-6 Haziran

2015 tarihleri arasındaki fuara ZZTK ilk kez katılacak.

Çin'in zengin bölgelerinden biri olan Guangzhou'daki fuarın Türkiye'nin Çin'e zeytinyağı ihracatına ciddi artış sağlaması bekleniyor.

KURU MEYVE İHRACATINDA DA ÇİN HEDEF PAZAR

Çinliler, Türk kuru meyvelerine de yoğun ilgi gösterdi. Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Birol Celap, 10 firma yetkilisi ile ikili iş görüşmesi gerçekleştirdi.

Kuru Meyve Tanıtım Grubu'nun Çin Halk Cumhuriyeti'ni hedef pazar olarak belirlediğini hatırlatan Celap, "Çin'de büyükşehirler Şanghay ve Pekin'de gıda fuarlarında yaptığımız tanıtım çalışmalarına Xiamen ile devam ettik. Özellikle kuru incire yoğun ilgi var. 2010 yılında Çin'e kuru incir ihracatımız sadece 32 ton iken, 2013 yılı sonunda 2 bin 341 tona ulaştık. Kuru kayısı ihracatımızda 142 ton'dan, 340 ton'a çıktı. Hong Kong ve Vietnam üzerinden de Çin'e önemli miktarda kuru meyve ihracatı oluyor. Dünyanın en fazla büyüyen ve zenginleşen coğrafyasına ihracatımızı arttırmak için tanıtım çalışmalarımız devam

edecek" dedi.

ZENGİNLİK ARTTI, BAHARAT TÜKETİMİ ARTTI

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkan Yardımcısı ve Ege Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Tarakçıoğlu, Çinli firmalarla yaptıkları ikili iş görüşmelerinde özellikle kereste talebi ile karşılaştıklarını söyledi. Mobilya hammadde olarak kullanılabilecek değişik ağaç cinslerine karşı bir taleple karşılaştıklarını belirten Tarakçıoğlu, kısa sürede Orman Bakanlığı'ndan bu konuda bilgi alarak, Çinli yetkililerle ticaret olanaklarını zorlayacaklarını sözlerine ekledi.

Ayrıca Çin'de son yıllardaki yüksek büyüme sonrasında refahın arttığını anlatan Tarakçıoğlu, "Çin'deki refah artışına paralel olarak yemek kültürü zenginleşti. Her türlü baharata yoğun ilgi gösteriyorlar. Türkiye'den Çin'e baharat ihracatının gelişebileceği bir zemin var. Ticari ilişkiler devam ettirildiği takdirde baharat ihracatımız artış gösterecektir" şeklinde konuştu.

Kimya İhracatı Ağustos'ta İkinci Sıraya Yükseldi

İhracatın itici gücü kimya, Ağustos ayında, 1 milyar 435 milyon dolarlık ihracatla hazır giyim ve konfeksiyonunun ardından ikinci sırada yer aldı. Uzun bir aradan sonra otomotiv sektörünü geride bırakmayı başaran kimyanın yılın sekiz ayındaki ihracatı da yüzde 3,65 arttı ve 11 milyar 936 milyona yükseldi.

İhracatlarını hızla artırmaya devam eden kimyacılar, geride bıraktığımız ay en fazla Mısır, Suudi Arabistan, Irak, Almanya, Rusya, İtalya, İran, Malta, Birleşik Arap Emirlikleri ve İspanya'ya ihracat yaptı. AB'deki toparlanmanın ihracatı desteklediği Ağustos ayında İtalya'ya yüzde 74 İspanya'ya ise yüzde 75 oranında artış dikkat çekti. Suudi Arabistan ise yüzde 562'lik rekor ihracat artışıyla 84 milyon dolara ulaştı.

2014 yılının sekiz aylık döneminde 11 milyar 936 milyon dolarlık kimya ihracatında ilk 10 ülke; Irak, Mısır, Almanya,

Malta, İtalya, Birleşik Arap Emirlikleri, Rusya, İran, Azerbaycan-Nahcivan ve İspanya olarak sıralandı. Bu dönemde Irak'a yüzde 10, Mısır'a olan kimya ihracatı ise yüzde 47 oranında azalırken; Birleşik Arap Emirlikleri'ne olan kimya ihracatı yüzde 92 arttı ve 445 milyon dolara yükseldi.

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamülleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Murat Akyüz, kimya sektörünün Ağustos ayı performansını değerlendirerek şunları söyledi: "Kimya sektörümüz Ağustos ayında hazır giyim ve konfeksiyonunun ardından ikinci sırada yer aldı. İhracatımızda jeopolitik riskler sürüyor. Diğer yandan Avrupa Birliği gerek Türkiye ihracatından gerekse kimya ihracatından önemli bir pay alıyor. Özellikle İngiltere, İspanya, Yunanistan gibi ülkelere ihracat artışı devam ediyor. Ancak önümüzdeki dönem oldukça kritik. AB'nin lokomotif ve ülkemizin en büyük ticaret partneri olan Almanya'da sanayinin daralması gelecek aylarda Türkiye ekonomisine yansiyabilir."

Beste Naz Süllü-Analist, İntegral Menkul Değerler

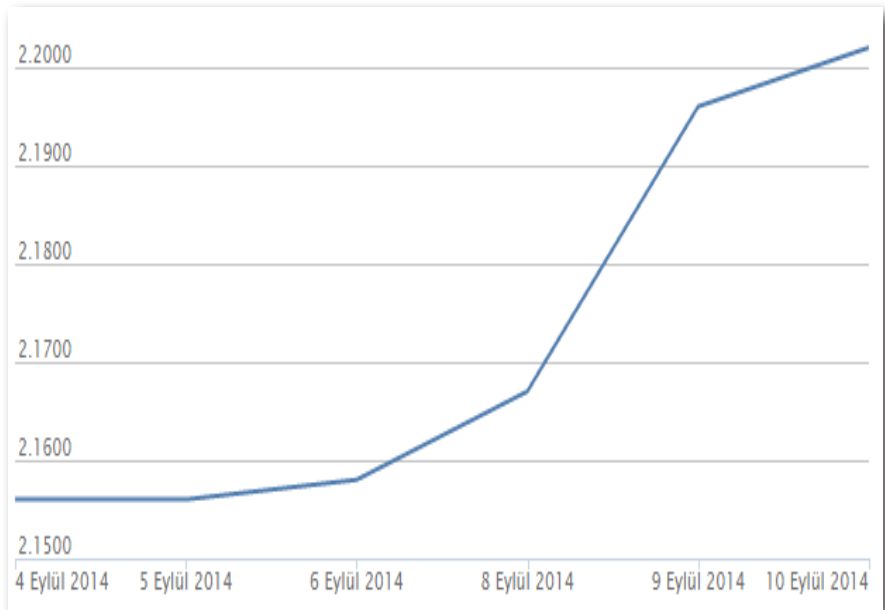
Dolar'a Yatırım Yapan Kazandı

Küresel çapta yaşanan krizlerin etkileri geçtiğimiz periyotlarda Türkiye'ye de yansıdı. Kimi yatırımcılar kendilerini krizden korumak adına altın, kimi yatırımcılar ise dövize yöneldi.

Amerika'da yaşanan krizin sonuna doğru yaklaşılırken, Avrupa ise henüz daha durgunlukla uğraşiyor. Bu nedenle eksi faiz politikası uygulayan Avrupa, Euro'nun değerini düşürmeye çalışıyor. Amerika ise kriz yıllarında dağıttığı bol ve ucuz Dolar'ı Ekim ayında bitirip, daha sonrasında ters repo yöntemiyle, Dolar fazlasını piyasadan çekmek istiyor.

16-17 Eylül'de Amerika Merkez Bankası (Fed) toplantısı öncesinde piyasaları saran panik, Dolar'ın birkaç gündür değerlenmelerle marttan bu yana gördüğü en yüksek seviye olan 2,20'lere çıkmasına neden oldu. Dolar'da kazanıp, altında kaybeden yatırımcılar rakamlarla ağustos ayında Dolar'dan %1,74 oranında reel kazanç sağlarken, mevduatlardan %0,32, külçe altından %0,56, BİST100'den %-1,60 ve Euro'dan %-0,13 getiri sağladı.

Yılın başından bu yana orta vadeli yatırım yapan yatırımcılar ise en yüksek getiriyi BİST100 endeksinde elde ederken, en fazla kaybı da altın ve mevduat faizine yaptıkları yatırımlarda yaşadılar.

İTHALATI AZALTICI CİDDİ ÖNLEMLER ÜZERİNDE ÇALIŞIYORUZ

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, ithalatı azaltıcı önlemler üzerinde çalıştıklarını, önemli tedbirler alacaklarını açıkladı. Ekonomi Bakanı, düşünülen tedbirler konusunda ise ayrıntı vermedi. Zeybekci, yıl sonunda 45 milyar dolarlık cari açık beklediklerini, cari açık/GSYH'nin yüzde 5.5 olmasını düşündüklerini söyledi. Reel sektörün şu anda cari faiz oranlarını katlanılabilir görmediğini kaydeden Zeybekci, "Bu normal bir faiz değildir, bu faizle kimse yatırım yapmaz, üretimini geliştirmez" diyerek, "MB'nin faiz politikalarını tartışırken sanki Hükümet içinde iki farklı görüş varmış gibi algılanmasından endişe duyuyoruz" ifadelerine yer verdi.

14 MİLYON ABONEDEN FAZLA ALINAN VERGİLER İADE EDİLECEK

Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) tarafından hazırlanan Özel İletişim Vergisi Tebliğ Taslağı'na göre, ön ödemeli cep telefonu hattından internet hizmeti alan yaklaşık 14 milyon aboneden internet kullanımı nedeniyle fazla alınan vergiler iade edilecek. Özel İletişim Vergisi Genel Tebliğ Taslağı'nda, mevcut tebliğlerden farklı olarak, internet hizmetlerinde uygulanması gereken özel iletişim vergisi ile ön ödemeli cep telefonu abonelerinin mobil internet hizmetlerinden yararlanması durumunda kendilerine yapılacak vergi iadelerine ilişkin düzenlemeler yer alıyor.

SANAYİDE CİRO YÜZDE 1.6 ARTTI

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış toplam sanayi ciro endeksi, temmuzda bir önceki aya göre yüzde 1,6 arttı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış toplam sanayi ciro endeksi, temmuzda bir önceki aya göre yüzde 1,6 arttı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2014 yılı temmuz ayına ilişkin sanayi ciro endeksini açıkladı.

Buna göre, temmuzda bir önceki aya göre sanayinin alt sektörlerinden madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi yüzde 3,7, imalat sanayi sektörü endeksi de yüzde 1,6 artış gösterdi. Takvim etkisinden arındırılmış toplam sanayi ciro endeksi, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12,4 artış kaydetti. Temmuzda geçen yılın aynı ayına göre madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksinde yüzde 3,8, imalat sanayi sektörü endeksinde de 12,7 artış yaşandı.

MOLDOVA İLE STA İMZALANDI

Türkiye ile Moldova arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı. Anlaşma, sanayi ürünlerinde karşılıklı uygulanan tüm gümrük vergilerini 5 yıllık geçiş dönemi dahilinde tedricen sıfırlamasını öngörüyor.

Türkiye ile Moldova arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalandı.

Ekonomi Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Türkiye ile Moldova arasında müzakereleri 2011 Mayıs'ta başlatılan STA'nın, 11 Eylül 2014'de Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci ile Moldova Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Ekonomi Bakanı Andrian Candu tarafından Kişinev'de imzalandığı bildirildi.

DEİK KAPANDI!

Torba Yasa'yla Ekonomi Bakanlığı'na bağlanan Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'nda gergin bir bekleyiş yaşanıyor. Yasanın Resmi Gazete'de yayımlanması ile birlikte Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) resmen kapanmış oldu. DEİK bünyesindeki iş konseylerinin görev ve yetkileri de fiillen bitmiş oldu. Kurum kaynaklarından Hürriyet'e yapılan açıklamada, çalışanların bilgisayar erişimlerinin kaldırıldığı ve kıdem tazminatlarının hesaplandığı belirtildi. DEİK'ten bir kaynak kurumda yaşanan gelişmeleri şöyle anlattı: "Dün akşam 21.30 itibarıyla biz artık yokuz. Çünkü yasayla birlikte bizim varlığımız ortadan kalktı."

OTOMOTİVDE, İHRACAT YÜKÜNÜ ANA SANAYİ TAŞIDI

Yılın ilk 8 ayında otomotiv ihracatının yüzde 57.69'unu ana sanayi, yüzde 42.31'ini ise yan sanayide gerçekleştirdi.

Otomotiv sektörünün, yılın ilk 8 ayındaki 15 milyar 297 milyon 738 bin dolarlık ihracatının yüzde 57,69'unu (8 milyar 824 milyon 683 bin dolar) ana sanayi gerçekleştirdi. Otomotiv Sanayi Derneği (OSD) ve Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) kayıtlarından derlenen bilgilere göre, sektör 2013'ün ocak - ağustos döneminde 13 milyar 906 milyon 80 bin dolar olan ihracatını, bu yılın aynı döneminde yüzde 10 artışla 15 milyar 297 milyon 738 bin dolara taşıdı.

DENETLENEN ASANSÖRLERİN YÜZDE 77'Sİ KULLANILAMAZ ÇIKTI

TSE, son üç yılda 125 bin 860 asansörün periyodik muayenesini yaptı. İlk kontrolü gerçekleştirilen 107 bin 170 asansörün yüzde 77.2'si kırmızı etiket aldı.

Son üç yılda 125 bin 860 asansörün periyodik muayenesinin gerçekleştirildiği ve ilk kontrolü gerçekleştirilen 107 bin 170 asansörün yüzde 77,2'sine denk gelen 82 bin 725'inin kırmızı etiket aldığı bildirildi.

Türk Standartları Enstitüsünden (TSE) yapılan yazılı açıklamada, Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliği'nde 1 Ocak 2012 tarihinde yapılan düzenleme ile binalarda kullanılan asansörlerin periyodik yıllık kontrollerinin, TS EN ISO IEC 17020 standardına göre akredite olmuş A Tipi Akredite Muayene Kuruluşları tarafından yapılması hükme bağlandığı hatırlatıldı.

CARİ AÇIK TEMMUZDA 2.63 MİLYAR DOLAR

Cari işlemler açığı, temmuzda 2.63 milyar dolarla beklentilere yakın geldi. 7 aylık cari açık 26.77 milyar dolar olurken, bu dönemde 8.23 milyar dolar 'kaynağı belli olmayan' para girişi yaşandı. Cari denge, iç talepte yavaşlama, dış ticaret açığındaki azalma ve altın ticaretinde ithalatın azalmaya devam etmesi ile düşüşünü sürdürerek temmuzda 2.63 milyar dolar açık verdi. Piyasada beklenti 2.7 milyar dolar seviyesindeydi. İlk 7 aylık 'açık' ise 26.77 milyar dolar oldu. Cari açık, temmuzda yıllıklandırılmış bazda ise 48.5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Net hata noksan temmuzda 1.99 milyar dolar olurken, Ocak-Temmuz döneminde 8.23 milyar dolar 'kaynağı belli olmayan' para girişi yaşandı.

KONUT SATIŞLARINDA 1 MİLYAR LİRA VERGİ KAYBI TESPİT EDİLDİ

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, sürekli konut satışı yapıp da vergilerini düzgün ödemeyenleri yakın markaja aldıklarını belirterek, "Hiçbir sektörde kayıtdışılığa tahammülümüz yok. Yapılan çalışmalar sonucunda konut satışlarında 1 milyar lira civarında vergi kaybı tespit ettik, gereken yapılacak" dedi. Maliye Bakanlığı, yaptığı çalışmayla 2009-2012 arasında tapu idarelerinde 10 ve üzeri gayrimenkul satışı gerçekleştiren 10 bine yakın potansiyel mükellefi tespit etti. Bakanlık, konut kredisi ile yapılan satışlar için, söz konusu mükellefler hakkında Kredi Kayıt Bürosu AŞ'den kredi bilgilerini talep etti ve gelen verileri Vergi Denetim Kurulu Başkanlığının Risk Analiz Merkezinde analiz etti.

OTOMOTİVDE ÜRETİM AZALDI, PAZAR YÜZDE 21 DARALDI!

Otomotiv sektöründe 2014 ocak - ağustos döneminde toplam üretim, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1 azalarak 720 bine geriledi. Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) tarafından hazırlanan "2014 Ağustos Ayı Üretim, Satış, İthalat, İhracat Değerlendirme Raporu" yayımlandı. Rapora göre, bu yılın ocak-ağustos döneminde toplam üretim geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1 azaldı. Aynı dönemde otomobil üretimi ise yüzde 15 arttı. Bu dönemde, toplam üretim 720 bin, otomobil üretimi ise 459 bin düzeyinde gerçekleşti.

PERAKENDE SATIŞ HACMİ ARTTI

Perakende satış hacmi, temmuzda bir önceki aya göre yüzde 0,5, yıllık bazda yüzde 2,3 arttı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu yılın temmuz ayına ilişkin Perakende Satış Hacim Endeksini açıkladı. Buna göre, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi temmuzda bir önceki aya göre yüzde 0,5 arttı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 0,3, otomotiv yakıtı satışları ise yüzde 2 azalırken, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 2,1 arttı. Gıda dışı sektörlerin bir önceki aya göre değişimi incelendiğinde bilgisayar, kitap ve iletişim aygıtları satışları yüzde 3,9, tekstil, giyim ve ayakkabı satışları yüzde 4,9, posta veya internet üzerinden satışlar ise yüzde 4,4 arttı. Tıbbi ürünler ve kozmetik satışları yüzde 1,1, elektrikli eşya ve mobilya satışları yüzde 0,8 azaldı.

GIDA İHRACATÇISI KİŞİ SIKINTILI GEÇİRECEK

Özellikle Irak ve Suriye'ye gıda ihracatının üssü olan Mersin'de antrepolar tamamen doldu. Bu ülkelere Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) nedeniyle gıda siparişlerinin henüz gelmemesi gıdacıları zor duruma sokabilir. Gıdacılar bu ay da sipariş alamazsa kış aylarında sıkıntı yaşayacak. Kendisi de gıda işi yapan İstanbul Tüccarlar Kulübü Yönetim Kurulu Başkanı İlker Önel, Mersin'de çok büyük bakliyat firmamızın olduğunu ifade ederek, "İŞİD nedeniyle Mersin'de depolar ağzına kadar dolu. Irak'a ihracat tamamen durdu. Bugün sipariş versek ekim sonunda gelir. Ağustos gibi siparişler gelmeliydi.

FATURA YÜKSEK GELİNCE KENDİ ELEKTRİĞİNİ ÜRETTİ

Bodrum'da evine gelen yüksek elektrik faturasını ödemekte zorlanan elektrik mühendisi, evinin çatısına kurduğu panellerle elektrik üretmeye başladı. 15 yıldır ilçede hayatını sürdüren Elektrik Mühendisi Yaşar Aksöyek, 26 Ocak 2013'te evine 685 TL elektrik faturası gelince kendi elektriğini üretmeye karar verdi.

Elektrik enerjisi üretmek için araştırma yapan Aksöyek, 10 güneş paneli alarak evinin çatısına yerleştirdi. Güneş panelleriyle kurulan bir sistem sayesinde evinde elektrik üreten Aksöyek, artık evinin elektriğinin büyük bir kısmını güneşten sağlıyor.

Aksöyek, gazetecilere yaptığı açıklamada, ilçede güneş enerjisinden elektrik üretimini yaygınlaştırmak istediği söyledi.

GEÇİCİ İŞÇİ BİREYE VE EKONOMİYE ZARAR VERİYOR

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), geçici işçi çalıştırma yöntemlerinin kriz döneminde arttığını ancak bu yöntemin her türlü avantajına rağmen, bireyleri ve ekonomiyi olumsuz etkilediği belirtildi. OECD, 2014 İstihdam Görünümü Raporu'nda küresel kriz sonrası geçici- belirli süreli işlerin yaygınlaştığına dikkat çekildi. Ana tespit olarak, belirli süreli ve geçici istihdamın, şirketlere esnek sağlasa da bireylere ve genel ekonomiye zarar verdiği belirlendi. Yöntemin işçiler için seçenek olarak sunulmasının genel istihdam piyasasında kabul görebileceği belirtilen raporda, buna karşılık yaygın olarak şirketlerin bu tür çalışmayı tercih etmesinin hem insan kaynakları, insan sermayesi, hem de verimliliğe olumsuz yansıdığı vurgulandı.

KONUT FİYATLARI HAZİRANDA YÜZDE 1.62 ARTTI

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın açıkladığı (TCMB) Konut Fiyat Endeksi Haziran 2014 verilerine göre, söz konusu dönemde TKFE aylık bazda yüzde 1,62 artarak 157,92 olarak gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 13,99 artan TKFE, aynı dönemde reel olarak ise yüzde 4,42 yükseldi. Metrekare başına konut değeri olarak hesaplanan birim fiyatlar 2013 yılı haziran ayında 1.239,07 liradan, bu yılın mayıs ayında 1.405,43 liraya ulaştı. Türkiye genelinde, 37 ilde son iki yılda yapımı gerçekleşen konutların değerlendirme raporları analiz edilerek hesaplanan Türkiye Yeni Konut Fiyatları Endeksi (TYKFE) ise Haziran 2014'te bir önceki aya göre yüzde 1,54 artarak 156,11 düzeyinde gerçekleşti.

MOTORİN İTHALATI YÜZDE 50 ARTTI

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) haziran ayına ilişkin Petrol Piyasası Sektör Raporunu açıkladı.

Buna göre, rafinerici lisansı sahiplerinin haziran ayında toplam benzin ve motorin üretimi 691 bin 636 ton olurken, toplam petrol ürünleri üretimi bir milyon 473 bin 885 ton oldu.

Rafinerici lisansı sahiplerinin, 2014 yılı ocak-haziran döneminde 2013 yılı ocak-haziran dönemine göre toplam üretimi yaklaşık yüzde 9,55 azalarak 9 milyon 151 bin 830 ton olarak gerçekleşti.

Haziran ayı ham petrol ithalatı, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 17,39 azalarak bir milyon 269 bin 656 ton oldu.

Babacan Pesenkurdu-Ayık Ol Sebastian

Eğer bir kadını sevmişsen, her zaman onun yanında olacaksın...
 Bir kadını sevmek zordur.
 Kadın ruhunun ucu bucağı yoktur çünkü Sebastian.
 Sonunu getiremeyeceğin işlere kalkışmayacaksın...
 Göze alacak ve sonu ne olursa olsun katlanacaksın...
 Yağmur olup saçına düşeceksin mesela...
 Güneş olup saçını kurutacak, rüzgâr olup saçına dolanacaksın...
 Papatya olup baharı fısıldayacaksın kulağına...
 Kadın senin tek tek bütün beyaz yapraklarını koparacak.
 Sen yine de her falda 'SENİ SEVİYOR' çıkacaksın.
 Sonra onun, o narin parmaklarından fırlatılıp yere düşeceksin.

İlhan Taşçı-Paralel Hat

Kim kimi nasıl dinledi... Dinlenecek kişiler neye göre belirlendi... Dinlemeler ses havuzlarında bekletilip “zamanı” geldiğinde nasıl kullanıldı... FBI tarafından eğitilen tüm “dinlemelerin efendisi” istihbaratçı kimdir... Başbakan Erdoğan ile nasıl bir ilişkisi vardır... Dinlemelerin merkezi olan TİB’in Başkanı, hangi kritere göre belirlendi... Başbakan nasıl mülakat yaptı... Başkan adaylarından birisi neden elendi... TİB Başkanı Fethi Şimşek’i isyan ettirip, istifaya kadar götüren olayın perde arkası ve aktörleri kimlerdi... Dinlemeler konusunda kimlere “Başbakan sizlerden istediğini bulamıyor” mesajı iletildi... MOBESE’nin bilinmeyen şifresi... Şifrelerin dinlemelerdeki etkisi... Tapeler, resmi kayıtlar ve belgeler ne söylüyor...

Sophie Hannah -Monogram Cinayetleri

Daha sonra, gecenin ilerleyen saatlerinde Poirot, lüks Bloxham Otel’de üç kişinin cinayete kurban gittiklerini öğrenir. Üç maktulün de ağızlarında üzerinde aynı monogramın bulunduğu birer kol düğmesi bulunmuştur. Acaba bu cina-

yetlerin korkudan deliye dönmüş kadınla bir ilgisi var mıdır? Poirot bu garip bulmacanın parçalarını bir araya getirmeye çalışırken, katil başka bir otel odasında dördüncü cinayetini işlemeye hazırlanmaktadır. Uluslararası büyük bir üne sahip olan yazar Sophie Hannah’ın Agatha Christie Vakfı’nın onayıyla kaleme aldığı Monogram Cinayetleri’nde, ancak Belçikalı ünlü dedektif Hercule Poirot’nun çözebileceği

şeytani bir plan-la karşılaşacaksınız. “Sophie Hannah’ın büyükannemin eserlerine duyduğu büyük hayranlık öylesine güçlü ki, kurguladığı bu eseri okuyunca, yeni bir Christie’nin doğması gerektiğine karar verdik.”

Eren Erdem-Devrimci Peygamber

İslam’ı temsil ettiğini söyleyenlerin “yolsuzluk, hırsızlık ve cinayetle” anıldığı günümüzde, ne yazık ki “tekbir getirerek kafa kesen katiller” de Müslüman olarak tanımlanıyor.

Tarihe yön vermiş bir din, bağlamından kopartılarak kitleleri uyuşturan bir olguya dönüştürülüyor, İslamiyet adına her türlü ahlaksızlığı görmezden gelen insanlar yaratılıyor.

İslam’ın kapitalizme karşı bir dünya görüşü olduğu tezi üzerine uzun yıllardır çalışmalar yapan Eren Erdem, gidişata itiraz ediyor, İslam’ın ve İslam’ın Devrimci Peygamberi’nin düşünce ve uygulamalarını net biçimde ortaya koyuyor.

Abdestli Kapitalizm, Devrim Ayetleri gibi kitapları büyük ilgi gören Eren Erdem, Devrimci Peygamber’le, “katillerin, kul hakkı yiyenlerin, yolsuzların, arsızların” ardına sığınmaya çalıştığı Hz. Muhammed’in gerçekte nasıl bir yerde durduğunu gözler önüne seriyor. Köleler özgürleştirilecek, zengin ile fakir eşitlenecek!

The way of natural taste...

PAKTEL®
PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
PERAKENDE SATIŞ : www.paktelkitchen.com

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoşdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 FAX : 762 01 10 Web : www.paktel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr

